Է. ՏԱՐԻ 2013 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՄՈՐ 23 ՀՈՒԻ 4383–Հ. Տ. 2 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1890–Ե. Տ. 14 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1890–ՀԻՋՐ. 29 ՍԷՖԷՐ 1308 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՊԱԿԵՏ ԲԱՑ ՊԱՐՈՒԱԿԻՆՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂՎԻ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՎԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Նորատունկեան-խան, Գալաթիա

درعليه‌ده غلطه‌ده نورادونكيان خانده آره‌وك
غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՎԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՒԹԻՒՆ
[illegible] 10
[illegible] 20
[illegible] 40
[illegible] 50
[illegible] 100
Օտար երկրներ [illegible] 50
» » » [illegible] 25
Դիւրը [illegible] Հասցէներու փոխուելու դէպքին
Անփոփոխեալ [illegible] կամ գրութիւն եւ լրատուութիւն

Բոլոր [illegible]
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 2 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, 1890

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Պ. ԲՐԻՍՓԻԻ ՃԱՌԸ

Պ. Բրիսփի, իւր վերջին բանախօսութեամբ որ ի Ֆիորենցա, իրեն կէտ նպատակի դրաւ զօրացնել Երբեակ Նիզակակցութիւնն, հարուածելով Իտալիոյ հակաւստրեան կամ Իռէտէնթեան կուսակցութիւնն, որ Աւստրիոյ իշխանութեան ներքեւ մնացեալ իտալիօս գաւառաց Իտալեան թագաւորութեան հետ միացումը կը պահանջէ։ Այս կուսակցութիւն ի սկզբանէ անտի Երբեակ Նիզակակցութեան դէմ գլխաւոր հակառակորդ տարրն եղած էր Իտալիոյ մէջ, և Պ. Բրիսփի բացարձակ հարուածելով այն կուսակցութիւն, իւր կողմէ նոր երաշխաւորութիւն մը կ'ընծայէ Երբեակ Նիզակակցութեան անվիթար շարունակման։

Պ. Բրիսփի սա գաղափարն ալ դրաւ պնդեց որ «եթէ Իտալիա Իռէտէնթեան կուսակցութեան յարի, բովանդակ Եւրոպան իրեն դէմ կը յարուցանէ։ Օրինակի համար, Իտալիա չի կրնար պահանջել զՄալթա, որ գոհ է անգլ. դրօշին ներքեւ։ Չի կրնար նաեւ հարկադրել զՀելուետիա որ իւր իտալեան գաւառներն Իտալիոյ, գերմանական գաւառները Գերմանիոյ եւ ֆրանսական գաւառները Ֆրանսայի թողու։ Աւստրիոյ և Գերմանիոյ նիզակակցութիւնը կը ցուցնէ թէ ազգութեանց իրաւունքը պէտք է յարգուիլ։ Վիլհէլմ Կայսր այս հայեացքը պարզեց իւր Հէլիկոլանտ այցելութեան առթիւ, և նոյն հայեացքն հաստատեց իւր այցելութեամբ առ Զարն ի Նարվա, (որ Ռուսիոյ պալթիկեան գերմանացեղ գաւառաց մէջ է, ուր Զարին այցելով, Գերմանիոյ Կայսրը գերմանարնակ գաւառներու վրայ ռուսական տիրապետութիւնը պաշտօնապէս ճանչեց)։ Իռէտէնթեան չարժումը զԻտալիա պատերազմի կրնայ մղել։ Եւրոպա կարելի է որ Իռէտէնթեանց քմահաճոյքին չվճռոզու որոշել պատերազմի ժամն, և իւր ինքնապաշտպանութեան համար նախայարձակ լինի Իտալիոյ վրայ։ Մինչ Իռէտէնթեանք կը հարուածեն զԱւստրիա, չեն տեսներ թէ Ֆրանսա ո՛ր պիսի ճարտարութեամբ կ'աշխատի սիրաշահել զԱւստրիա։ Իռէտէնթեանք չեն տեսներ նաև թէ իրենց հնարքներն ոյժ կուտան Պապին աշխարհական իշխանութիւնը վերահաստատել փափաքողներուն։»

Պ. Բրիսփի սա գաղափարն եւս պաշտպանեց թէ ուաղ նկատումներու առջեւ գլուխ ծռել, զգացմանց զոհողութիւններ ընել, կամ գէթ լուռ կենալ հայրենասիրական պարտաւորութիւն մ'է, այսինքն թէ՝ ինչ որ եղած լինին անցեալ յարաբերութիւնք Աւստրիոյ և Իտալիոյ միջեւ՝ արդի հանգամանաց մէջ ամեն իտալացի հայրենասիրի պարտքն է Աւստրիոյ դէմ չարժելէն զգուշանալ, և ընդհակառակն, սիրով ընդդիմել Երբեակ Նիզակակցութիւնն։— «Ամեն անոնք որ կը սիրեն իրենց հայրենիքը՝ պէտք է համարձակ մաքառին Իռէտէնթեանութեան դէմ։ Միջազգային պարտաւորութիւն մ'է որ ո՛չ միայն կառավարութիւնք այլ և ժողովուրդք պէտք է խղճի մտօք յարգեն դաշնագրերը։ Կարելի չէ դաշնագրերն եղծանել՝ անպատասխանատու անձանց քմահաճոյքին յարմարելով։ Նախարարք իրենց պաշտօնին պահանջումները գիտեն։ Կարելի չէ երկրին վարչութիւնը վստահել կուսակցական գործիչներու յարափոփոխ կամքին։ Իտալիոյ մեծագոյն շահերը նոյն են Սավոյի Տան վեհագոյն միապետութեան շահերուն հետ։ Բաժնելի այն միապետութենէն կամ խզել մեր արդի Նիզակակցութիւններն՝ երկրին բովանդակ կազմակերպութիւնն իսկ վտանգի մատնել է։ Ժամն հնչած է համարձակ խօսելու և մեր սիրեցեալ հայրենիքը պաշտպանելու Իռէտէնթեանց ջատագոված քաղաքականութեան վտանգներուն դէմ։»

Դիւրին է այժմ հասկնալ թէ Վիեննայի և Փէշթիայի լրագիրք ինչո՛ւ համար այնքան գովեստներ շռայլած են Իտալիոյ նախարարապետին վերջին բանախօսութեան առթիւ։

ԴԻՊԻԵՐՆ Ի ՍՈՒԷՏԱՆ

Եգիպտական կառավարութիւնն իմանալով թէ Սուաքինի վաճառականք ոմանք 40,000 պարկ արմտիք բերած են Սուաքին՝ քաղաքէն դուրս բնակեալ ցեղերուն վաճառելու համար, արգիլեց այս վաճառումն, առարկելով թէ այնչափ ուտեստով մը կարելի է 10,000 սուտանցիներ ապրեցնել 100 օր, որով և կը դիւրանայ Օսման Տիկմայի առաջնորդութեամբ սուտանեան նոր արշաւանք մը դէպի Վերին Եգիպտոս։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ Ց'ԱՖՐԻԿԷ

Անգլիացի և իտալացի պատուիրակք նոր գումարում մ'ըրին հոկտ. 7ին ի Նափոլի, և յետոյ անգլիացի պատուիրակներ առանձին խորհրդակցեցան Հռոմի անգլ. դեսպան Լորտ Տրֆիրինի հետ։ Կը վախցուի թէ Իտալիոյ և Անգլիոյ միջեւ համաձայնութիւն չպիտի կրնայ գոյանալ, որովհետեւ իտալեան պատուիրակները կը յայտարարեն թէ Քասալա քաղաքն՝ ուստից ի վաղուց քաշուած էին Եգիպտացիք՝ արդի անկերպարան վիճակին մէջ չի կրնար թողուիլ։ Անգլիա Իտալիոյ թող չի տար գրաւել, օր մը վերստին եգիպտական իշխանութիւն վերահաստատելու համար հոն։ Արդէն ափրիկեան խնդրոյ մէջ Անգլիա և Իտալիա համաձայն կ'ընթանային, այս վէճ մասնաւորապէս ուշադրութիւն կը դրաւէ։

Պ. ՃԷՕՄՍ ՊՐԱՅՍ Ց'ԱՄԵՐԻԿԱ

Փրոֆ. Ճէյմս Պրայս, ծանօթ արեւելագէտ անդամ Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովոյն, որ ժամանակէ մ'ի վեր յԱմերիկա կը գտնուի, Մաք Քինլիի օրէնքին վրայ իւր կարծիքն յայտնելով, զոր կը հրատարակեն ամերիկեան լրագիրք, ըսաւ թէ Ամերիկացիք բուն իսկ իրենց շահերուն կը վնասեն մաքսերն այս աստիճան բարձրացնելով և օտար ապրանաց մուտքն այնքան դժուարացնելով։ Օտար ապրանաց յԱմերիկա մուտքն անկարելութեան դատապարտելով, Ամերիկացիք անգլիացի գործարանատերաց դէմ մրցումի կը հրաժարին, մինչ այսպիսի մրցում մ'իսկ ամերիկեան տնտեսական յառաջդիմութեան գլխաւոր միջոցներէն մին եղած էր և պիտի լինէր տակաւին։ Պ. Ճէյմս Պրայսի կարծիքն է թէ այս մաքսային նոր օրէնք հաստատուած է միայն քաղաքական-կուսակցական տեսութեամբ, ամերիկացի մեծ գործարանատերաց ազդեցութիւնն և քուէներն հանրապետական կուսակցութեան կողմը շահելու դիտմամբ, և թէ ամերիկեան գործաւոր դասք առանց այս նոր օրէնքին աւելի բարեկեցիկ կրնայիր ապրիլ։

Պ. Ճէյմս Պրայս այս օրերս Քանատա անցաւ։ Եւ ասկական լեռներն երթալէն առաջ (իւր «ՎԵՐԵԼԻՔ Ց'ԱՐԱՐԱՏ» հանրածանօթ է նաեւ իւր հայերէն թարգմանութեամբ,) ամերիկեան քանի մը բարձր սարեր մագլցելու կը պատրաստուի եղեր։

ԲԺՇԿՈՒՀԻՒ Ի ՌՈՒՍԻԱ

Կին բժշկաց խնդիրն ի Ռուսիա, ընդ երկար վիճաբանութեան առարկայ լինելէ և իրարմէ բոլորովին տարբեր տնօրինութեանց ենթարկուելէ ետքը, վերջապէս բանաւոր լուծում մը գտաւ։

Փեթերսպուրկի պաշտօնական Օրաթերթին հոկտ. 7ին հրատարակեց Ռ+ՠ մը, որուն համաձայն կին բժիշկներ յետ այսօրիկ կարող են ռուսական Տէրութեան ամեն կողմ համարձակ պաշտօնավարել, և իրենց արուեստը ցոյց տուող մասնաւոր չքդրամ մը պիտի կրեն իրենց կուրծքին վրայ։ Յատուկ իրաւունք տրուած է բժշկուհեաց՝ իրենց արուեստն ի գործ դնելու իգական կրթական և բարեգործական հաստատութեանց մէջ, — դիմացիններու կամ միջնակարգ վարժարաններու մէջ, նախակրթարաններու մէջ, հիւանդանոցներու և աղքատանոցներու, ի մի բան՝ աղջկանց և կանայց յատուկ ամեն հաստատութիւններու մէջ։ Կին բժիշկներն առանձնաշնորհեալ են նաեւ պաշտօնավարելու Զէմսթվոներու կամ գաւառային վարչութիւններու պատկանեալ հիւանդանոցներու, դարմանատուներու և շարժուն հիւանդանոցներու մէջ։ Կին բժիշկները նաեւ զերծ են այր բժշկաց վրայ օրինօք դրուած պարտաւորութենէն, որով սոքա ներկայ կը գտնուին երբ եղեռնական դատերու մէջ իբրեւ մասնագէտ կանչուին իշխանութեան կողմէ։

Կ'ըսուի թէ Ռուսիոյ կայսրուհւոյն մեծ ազդեցութիւնն հզօրապէս սատարած է կին բժշկաց խնդրոյն այս նպաստաւոր և բանաւոր լուծման։ Նատ մը աղքատիկ ռուս օրիորդաց համար բժշկութիւնն ապրուստի պատուաւոր միջոց մը և ընկերային նախանձելի դիրք մը կ'ընծայէ արդէն, և աւելի կրնայ ընծայել յապագային այն յայնաժամեայ Տէրութեան մէջ, ուր ո՛չ միայն բժշկուհեաց այլ նոյն իսկ բժշկաց այնքան պէտք կայ դեռ։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԴՈՐԾԵՐ

Ի պատիւ Կարիպալտիի արձան մը պիտի կառուցուի իւր ծննդավայրին մէջ, ի Նիս, որ թէեւ երբեմն իտալական, բայց այժմ ֆրանսական քաղաք մ'է։ Այս նպատակաւ հանգանակութիւն բացուած էր տասն տարի յառաջ, բայց արձանն յօրինելու պայմանն ստանձնող քանդակագործին մահուամբ և ուրիշ պատճառներով, ձեռնարկը ցայս վայր ի դլուխ չէր եղած։ Փարիզցի քանդակագործ Պ. Ֆրոյ արձանի վերջնական յատակաձեւ մը յօրինած է, զոր գաճով չինած ապրելոյ գրաւ անցեալ շաբթուն ի Փարիզ, և խմբագիրք և քաղաքային խորհրդականք տեսան։ Արձանը պիտի կառուցուի Նիսի այն հրապարակին մէջտեղ որ Կարիպալտիի անունը կը կրէ արդէն։ Դէմքը, Կարիպալտեան ազգային համազգեստով, կենդանի արտայայտութիւն մ'է զօրութեան և կորովոյ։ Պատուանդանին վրայ Ֆրանսա և Իտալիա կանգնած կը դիտեն Կարիպալտիի մանկութիւնն։ Ուրիշ խարքանդակ մը կը ներկայացնէ երկրին ազգերն ի Նիս համախմբեալ։ Արձանին բացումը պիտի կատարի յառաջիկայ տարւոյ յունիս 2ին, Կարիպալտիի մահուան տարեդարձին առթիւ։

—Պատուոյ Լէգէոնի պատուանշանը պիտի տրուի Հ. Տորժէռ եկեղեցականին, որ Տահոմէի թագաւորին հետ յաջողապէս բանակցեցաւ և կնքեց Ֆրանսայի և Տահոմէի հաստատութեան դաշնագիրը։

—Ֆրանսացի երկրախոյզ Պ. Թրիվիէ հարիւրապետն, որ Պ. Սթէնլիի պէս Ափրիկէի արեւմտեան ծայրէն արեւելեան ծայրն անցած է, կը ծանուցանէ թէ նոյմ. 10ին Պորտոյէ պիտի մեկնի՝ առեւտրական նպատակաւ երկրախուզութիւն կատարելու համար Ափրիկէի արեւմտեան և արեւելեան եզերաց երկայնութեամբ։ Երեք առեւտրական մեկնակներ, գլխաւորապէս Պորտոյին, և Փարիզի քաղաքային խորհուրդը պիտի հայթայթեն այս երկրախուզութեան ծախքերն, որ ո՛չ միայն աշխարհագրական այլ և յատկապէս առեւտրական նպատակներ պիտի ունենայ։ Հարիւրապետ Թրիվիէ Ափրիկէ կ'երթայ քննել իմանալու թէ ի՛նչ կը գնուի և կը ծախուի հոն, թէ վաճառք ո՛ր նուագանդիսաներէն մինչեւ ո՛ւր կ'երթան ի՛նչ ծախիւք, ի՛նչ մաքսով, թէ բնիկ ցեղերն ի՛նչ տեսակ ապրանքէ աւելի կ'ախորժին, և այն։

ԱԶՆՈՒԱԿԱՆ ՏԻԿՆԱՑՔ ԼՈՆՏՈՆԻ

Ազնուական Տիկին Լէյտի Պրուք ի Լոնտոն նիւ Պոնտ Սթրիթ փողոցին մէջ խանութ մը բացած է, ուր կը ծախէ յոյժ գեղեցիկ ասեղնագործութիւններ և ընտիր ճերմակեղէններ, զորս ինք գործել կուտայ խստմի մը փոքրիկ աղջկանց, որոց հաշար արհեստանոց մը հիմնած է յիւսիսթրն։ Այս աղջիկներ, որք փողոցը մնալով գուցէ անառակութեան մատնուէին, արհեստանոցին մէջ ընտրեալ բնակարան, ուտեստ և ամեն խնամք կը վայելեն, և բաց ասած չարաթն հինգ շիլին թոշակ կ'առնուն։ Լէյտի Պրուք այս միջոցը գտած է բարեգործութիւնը վաճառականութեան հետ միացնելու, և առանց իւր քսակէն մեծ պատրաստութիւն մ'ընելու, շատ մը անմեղ աղջիկներ թշուառութեան և մոլութեան ճիրաններէն փրկելու։

Ուրիշ ազնուական տիկին մը, Լէյտի Ուիմպորն, երկար ժամանակէ հետէ լուացարան մը հիմնած է իւր ամուսնոյն ագարակին մէջ մերձ ի Պրընտուիթ, ուր կը գործածէ անոք անպաշտպան խեղճ կիներ որք մոլի կեանք մը վարել չեն ուզեր։ Այս տիկին այժմ կ'աշխատի նմանօրինակ լուացարաններ հիմնել Լոնտոնի մէջ իսկ, պարկեշտ աշխատութիւն մը հայթայթելով շատ մը նախկին դերձակուհիներու որք գործի և ապրուստի անբաւականութեան պատճառաւ փորձութեանց մատնեալ կ'գտնուին։ Շատ մը որք և անոք ապջիկներ ալ սիրով կը ներկայանան Տիկին Ուիմպորնի, պատիւ համարելով այնպիսի մեծ անուան մը ներքեւ պատսպարուիլ և պարկեշտ աշխատութեամբ ապրուստ մը ճարել։ Թէեւ Լոնտոնի մէջ լուացարանք չեն պակսիր, բայց միշտ պէտք կայ կ'ըսուի՝ մաքուր լուացարաններու ուր պարոնայց և տիկնայց ճերմակեղէնք աղէկ լուացուին ճերմկնան և ուղղուին։

Ի ՊԵԼՃԻԱ

Պելճիոյ ածխահանքերն անցեալ տարի 19,869,980 տակառ աչափ հանքածուխ հանեցին, որոյ արժէքն էր 187,718,000 ֆրանք։ 1889ին, բաղդատմամբ 1888ին, 651,499 տակառ աչափ ածուխ աւելի արտադրեցաւ։ Առ տակառ աչափ միջին գինն էր 9.45 ֆր., կամ 1.02 ֆրանք աւելի քան 1888ին։ Այս հանքին կ'աշխատէին 103,382 անձինք, ընդ որս 11,000 կին և աղջիկ բանւորք։ Բանւորներուն միջին օրականն էր, տարին 295 օր աշխատելով, 2.36 ֆր. հանքերէն դուրս աշխատողներուն համար, և 3.42 ֆր. հանքերուն մէջ աշխատողներուն համար։ Արտադրութեան ծախքն էր տակառ աչափին 8.34 ֆրանք։ Անցեալ տարւոյ ընթացքին մէջ այս պիւժիական հանքերու մէջ արկածք 147 անձանց մահուան պատճառ եղան և 101 անձինք վիրաւորեցան։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԴՈՐԾԵՐ

Վիճակահանութիւնները բացարձակ արգիլող ամերիկեան օրէնքին համաձայն, ամերիկեան թղթատարութիւնն ո՛չ միայն չի փոխադրեր վիճակահանութեան ծանուցումներ և յայտագրեր, այլ և այնպիսի լրագիրք որք վիճակահանութեան ծանուցում կը պարունակեն՝ բացարձակ կը մերժուին ամերիկեան թղթատարական պաշտօնատանց մէջ։

—Անգլիական ճարտարագործութեան գլխաւոր կեդրոններէն մին, Շէֆիլտ, իւր դանակեղէնով հանրածանօթ, ծանրագոյն կը ճնշուի Մաք Քինլիի մաքսային օրէնքէն։ Տարին 360,000 անգլ. ոսկւոյ արժէքով խաշոր և մանր դանակներ և զանակներ Շէֆիլտ կը զրկուին ի Միացեալ Նահանգս, և նոր մաքսային օրէնքին զօրութեամբ, Շէֆիլտի գործատերերն կը հարկադրին բոլորովին դադրեցնել իրենց յարաբերութիւնն Ամերիկայի հետ, զի այնքան մաքս կը գանձուի վճարել, որ՝ ուրիշ ապրանքներու հետ միանալով՝ իրենց շահ չի մնար։ Ուրիշ բան է, կ'ըսեն, եթէ նոր մաքսերուն համեմատ դանակեղէնի գիներն եւս բարձրանան Ամերիկայի մէջ։ Բայց շնորհիւ նոր մաքսերուն ընծայած պաշտպանութեան, շատ հաւանական է որ ամերիկեան գանակագործք մրցին անգլիական դէմ, և գիներն առանց այնքան բարձրացնելու, իրենց ապրանքը քշելու հետամուտ լինին։

—Բայց ուրիշ ապրանաց համար, գիներն Ամերիկայի մէջ կը բարձրանան, որով օտար ապրանքներ, ծանր մաքս վճարելով հանդերձ, կարող կը լինին իրենց պէս սուղ ծախուող ամերիկեան ապրանաց դէմ մրցումը շարունակել։ Օրինակի համար, հոկտ. 8ին ի Նիս Եորք գումարեցան Ամերիկայի կշկակարութեան 130 մեծ գործատերաց ներկայացուցիչք, եւ որոշեցին կշիկներուն գիները բարձրացնել 25–50 առ 100 առ մէն մի զոյգ։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆՔ

Ի Փարիզ Փորթ Սէն-Մարթէն թատրոնին մէջ այս պահուս տեղի կ'ունենան կրկնութիւնք Կէ-դ-դրէ- անուն նոր թատերախաղն Պ. Վիքթորիէն Սարտուի, որ գրած է Թէ-դ-դրոն և Լ- Թ-դ-ռան Դիլուսոր դերասանաբը պիտի լինի Սառա Պէրնառտ, որոյ յաւագոյն ձիրքերն ի յայտ ածելու կերպիւ մեծանուն լիտերգակն յօրինած է իւր այս նոր խաղն։ Եգիպտոսի այն հրապուրիչ, հզօր և ճարպիկ թագուհւոյն նման, Սառա Պէրնառտ եւս ծայրագոյն ճարտութեամբ հագուած զարդարուած կուգայ ի հանդէս, կարմիր ներկած մազերով և թուխ դէմքով, ըստ ամենայն մասանց ճշդրտագոյն դաղափարը տալով հնութեան այն անուանի կնոջ։ Ինչ որ ալ լինի խաղն յաջողութեան առաջիկայ ձմրան եղանակին թատերական կարեւորագոյն դէպքը պիտի լինի ի Փարիզ։

ՄԱՔՍԱՅԻՆ ԽՆԴԻՐՆ Ի ՖՐԱՆՍԱ

Ֆրանսայի նախարարական խորհուրդն իւր հոկտ. 7ի նստին մէջ խորհեցաւ թէ երբ առեւտրական դաշնագրաց պայմանաժամն աւարտի, հաստատելի մաքսային ընդհանուր սակագինը բարձրագոյն մաքսերը պէտք է պարունակէ թէ նուազագոյն մաքսերն։ Երկու կերպ կարելի է յօրինել ընդհանուր մաքսային սակագին մը։— կարելի է սակագնոյն մէջ բարձրագոյն աստիճանի մաքսերը նշանակել, մաքսակալ մի՛ մոլտար, ըսաւ նմա Օռօռ, Ի՞նչ կայ որ աչքերդ այդպէս չար կերպով բացեր ես։ Զե՞ս տեսներ թէ ես հաճոյք կը զգամ։ Երջանիկ եմ, կը հասկնա՞ս, Ֆրանչէսքա, երջանիկ եմ։

Համր կինը գլուխն օրօրեց տարակուսական կերպով եւ թիկնաթոռին վրայ ինկաւ վերստին։

Սրահին ժամացոյցը կէս օր պիտի զարնէր։ Ընել է երեք ժամ կար որ մարգիզը Օռօռին հետ կը գտնուէր։ Այս ընկերակցութիւնը որքան ալ հաճելի ըլլար, հակառակ համր կնոջ ներկայութեան ու առնոր մռնչիւններուն,—որոց, ճշմարիտն ըսելով, բնաւ ուշադրութիւն չէր դարձներ,—երիտասարդն հարկ դատեց աւելի երկար չի մնալ։ Ոտքի ելաւ, ու առաւ գլխարկը զոր սեղանին վրայ դրած էր։

—Կ'երթա՞ք, հարցուց Օռօռ։

Ամրիէն ժամացոյցը ցցուց։

—Այո՛, կէս օր է, ըսաւ աղջիկը։

—Հարկադրուած եմ մեկնիլ։

—Այսպէ՞ս չուտ։

—Խստացայ նորէն գալ։

—Ձիշդ է։ Ե՞րբ կուգաք։

—Վաղը, եթէ կ'ուզէք։

—Ո՛հ, այո՛, այո՛, վաղը։

—Ուրեմն որոշուած է, վաղը։

—Զէ՞ք մոռնար։

—Մի՛ վախնաք։

—Երթա՞ք բարով ուրեմն, վաղը կըսպասեմ ձեզ։ Ժամը քանի՞ն պիտի գաք։

—Կէս օրին։

(Շարունակելի)

— 51 —

ԹԵՐԹՈՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԷՄԻԼ ՌԻՔՊՈՒՌ

ԽԵԼԱԳԱՐԸ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ԱՆԿՈՒՄԸ

Երիտասարդն հագիւ ժամանակ ունեցաւ մէկ կողմ նետուելու։ Դաշտոնը պարապը գնաց։ Կնոջ կատաղութիւնն աւելի եւս սաստկացաւ, կոկորդէն, խռնչիւն մը ելաւ, եւ նորէն վեր առաւ բազուկը, դաշոյնին ծայրը դէպ ի առաջ, երկրորդ անգամ մարգիզին վրայ յարձակելու պատրաստ։

Բայց Օռօռ ժամանակ ունեցած էր ըմբռնելու այն զարմացումէն զոր պատճառած էր իրեն Ֆրանչէսքայի հիւրասիրութեան ըմբռման այս տարօրինակ ձեւը։ Մէկ ոստմամբ երիտասարդին ու համր կնոջ միջեւ նետուեցաւ։

—Կեցի՛ր, Ֆրանչէսքա, կեցի՛ր, գոչեց հրամայական ձայնով մը։

Համր կինը մռնչիւնով մը պատասխանեց։

—Իմ բարեկամն է, յարեց մանկամարդ աղջիկը, կ'արգիլեմ քեզ իրեն մնա հասցուցնելէ։

Այս անգամ, Օռօռի նայուածքին ազդեցութեան տակ, Ֆրանչէսքա յետս ընկրկեցաւ, բայց չարուն նակելով սպառնալ մարգիզին՝ իր սուր եւ կատաղի նայուածքով։

—Ինքզինքի՛դ եկուր, ինչո՞ւ այդպէս երեսը կը նայիս, ըսաւ մանկամարդ աղջիկը։ Չե՞ս տեսներ որ շար մէկը չէ։ Ֆրանչէսքա՛, այդ դաշոյնը տեղը դիր։

Համր կինը իր տիրուհւոյն հրամանը չի լսելու երեւոյթ մը ունեցաւ։ Օռօռ շարունակեց։

—Կը մոռնա՞ս, Ֆրանչէսքա, թէ հայրս արգիլեց քեզ որ կամքիս չի հակառակիս։ Ահա՛ այս վայրկենին կը նեղացնես զիս։ Մինթէ զիս լացունե՞լ կ'ուզես։

Ֆրանչէսքայի կատաղութիւնը մարեցաւ յանկարծ։ Առանց ընդդիմութեան թողուց որ Օռօռ ձեռքէն առնու դաշոյնն ու շը-մինէին վրայ դնէ։ Սակայն մարգիզն աչքէն չէր հեռացներ։ Երիտասարդն՝ անշարժ, գունատ, դալկահար, նոր կ'սկսէր հասկնալ թէ իր կեանքն արդարեւ վտանգի մը մատնուած էր։ Մանկամարդ աղջիկն անոր մատենալով։

—Ֆրանչէսքան զիս չատ կը սիրէ, ըսաւ։ երկար ատեն կայ որ քովս է։ Ինքը մեծցուցած է զիս։ Հօրս բացակայութեան ժամանակ վրաս կը հսկէ ու քովէս չբաժանուիր բնաւ։ Ո՛ր եւ է վտանգի դէմ զիս պաշտպանելու պատրաստ է միշտ։ Եթէ մէկն ինծի չարիք մը հասցունէ կամ վիշտ պատճառէ, կ'սպաննէ զայն։

—Կը հաւատամ թէ այդպէս է, պատասխանեց Ամրիէն, վասն զի քիչ մնաց իր կատաղութեանը զոհուէի։ Կ'ըմբռնեմ թէ այստեղ իմ ներկայութիւնս իր զայրոյթը գրգռած ըլլայ։ Կ'երեւի թէ ինքը այնպէս կարծեց որ ես յոռի նպատակով մը եկած ըլլամ այստեղ։ Բայց կ'երդնում ձեզ, օրիորդ, . . .

—Ամրիէ՞ն, Ամրիէ՞ն, ընդմիջեց։

—Կ'երդնում ձեզ, Օռօռ, թէ չատ պիտի ցաւէի եթէ նոյն իսկ ամենափոքր նեղութիւն մը պատճառէի ձեզ։ Եթէ տեսնէի որ իմ պատճառաւս արցունք կը թափէք, այդ բանը դժբաղդութիւն մը պիտի համարէի։ Ա՛հ, սրտիս մէջ կ'զգամ որ ձեր մէկ վիշտը փարատելու համար՝ պատրաստ եմ կեանքս զոհելու։

—Բարեսիրտ էք, Ամրիէն, հօրս պէս անոյշ նայուածք մը ունիք։ Ձեմ գիտեր թէ ի՛նչ կզգամ այս վայրկենիս։ Սիրտս կը բարախէ եւ բարերար ջերմութիւն մը կը պատէ զիս։ Ձեմ գիտեր թէ ի՛նչ հեշտութիւն է որ կը հրապուրէ զիս։ առաջին անգամն է որ այսպիսի հաճոյք մը կ'զգամ։ Այնպէս մը կուգայ ինծի թէ ներսիդիս բան մը կ'արթննայ։

Ձեռքը ճակտին տարաւ։

—Հա՛, ըսաւ, հո՛ս՝ գլխուս մէջ խել մը չփոթ բաներ կան խառն ի խառն։ տեսակ մը քաոս, որուն մէջ տարօրինակ բան մը կը կատարուի։ Ա՛հ, երջանիկ եմ, չա՛տ երջանիկ։

Երիտասարդը նստեցուց եւ ինքն ալ անոր քով նստաւ։

Համր կինն ալ, անոնց դէմ, թիկնաթոռի մը վրայ նստաւ։ Իր նայուածքին բոցը մարած էր։ բայց ամեն վայրկեան խուլ մռնչիւն մը կ'արձակէր, պահպան չան մը պէս որ իր հակողութեանը մէջ թերացած է։

—Այո՛, այո՛, երջանիկ եմ, յարեց Օռօռ։ Կարծես բան մը կ'օրօրէ զիս մեզմիւ։ Շուրջս ամեն բան իր երեւոյթը կը փոխէ։ Արեւն այսքա՛ն փայլուն ճառագայթներ չէր արձակած երբէք։ Երբէք պարտիզին մէջ այսպիսի լոյս մը չէի տեսած։ Պահ մը առաջ իմ ծաղիկներուս կը նայէի ու աւելի գեղեցկացած կը գտնէի զայն։ Ա՛հ, ինչպէս չուռնչ կ'առնեմ հիմա։ Օդին մէջ չգիտեմ ինչպիսի զուարթութիւն մը կայ ինծի այնպէս կուգայ թէ հեշտալուր նուագարան մը կը լսեմ։ Ներսէս երգ մը կ'երգուի կարծես։ Այս ամենն ի՛նչ լաւ է ու անոյշ։

Վայրկեան մը մնաց անխօս, գլուխը կուրծքին վրայ հակած։

—Սիրայօժար պիտի գոցէի աչքերս ու քնանայի, մրմնջեց։

Երիտասարդն անբացատրելի արժշռութեան մը մատնուած էր։ այդ տարօրինակ աղջկան խօսքերը մինչեւ իր հոգւոյն կը հասնէին։ Ըսելիք խօսք չի գտնելով, լուռ կը մնար։

—Շատ անգամ կը ձանձրանամ, վրայ բերաւ Օռօռ, գլուխը վեր առնելով եւ իր խոշոր կապոյտ աչքերը մարգիզին վրայ ուղղելով։ դուք հոս իմ քովս պիտի մնաք, այնպէս չէ՞, Ամրիէն։ Իմ բարեկամս, եղբայրս պիտի ըլլաք եւ հօրս պէս պիտի սիրեմ զձեզ։

—Ա՛հ, չատ կը փափագէի, պատասխանեց երիտասարդը եռանդագին, բայց այդ բանն անհնար է։

—Ինչո՞ւ համար։

Թէպէտ Ամրիէն ա՛լ բանի մը վրայ զարմանալու չէր, սակայն այս հարցումը չփոթեցուց զինքը։ Ինք չէր կրնար հասկցունել Օռօռին թէ կարգ մը պատճառներ արգելք կ'ըլլային անոր խնդրածը կատարելու։

—Բարեկամներ ունիմ, թոթովեց։ եթէ տեսնեն որ քովերնին չեմ գտնուր, մտահոգութեան կը մատնուին։

Օռօռի անոյշ նայուածքը մթագնեցաւ յանկարծ։

—Երբեմն, ըսաւ, իմ թոշուններս ու թիթեռնիկներս պատերուն վրայէն կը թռչին ու դաշտերը կ'երթան։ բայց կը գառնան նորէն։

—Ես ալ անոնց պէս պիտի ընեմ, նորէն պիտի դառնամ։

—Ձիշմարի՞տ է։

—Կը խոստանամ ձեզ։

—Ամրիէն, եթէ չի վերադառնաք, կուլամ։

—Ես ձեզ լացնե՞մ, Աստուած չընէ, գոչեց Ամրիէն։

Եւ ծագկատի աղջկան ձեռքը բռնելով, շրթանցը տարաւ զայն և ինքնիրմէն դուրս ելած՝ հրաբորբոք համբոյր մը դրօշմեց։

Այս քիչ մը ծայրայեղ մտերմութիւնը հաճելի չերեւցաւ Ֆրանչէսքայի որ ելաւ կանգնեցաւ, իբր թէ զսպանակէ մը մղուած ըլլար, եւ սպառնալից մռնչիւն մը արձակեց։

—Ֆրանչէսքա, տեղդ նստած կեցիր և խանեց երիտասարդը եռանդագին, բայց այդ բանն անհնար է։

—Ինչո՞ւ համար։

Թէպէտ Ամրիէն ա՛լ բանի մը վրայ զարմանալու չէր, սակայն այս հարցումը չփոթեցուց զինքը։ Ինք չէր կրնար հասկցունել Օռօռին թէ կարգ մը պատճառներ արգելք կ'ըլլային անոր խնդրածը կատարելու։

—Բարեկամներ ունիմ, թոթովեց։ եթէ տեսնեն որ քովերնին չեմ գտնուր, մտահոգութեան կը մատնուին։

Օռօռի անոյշ նայուածքը մթագնեցաւ յանկարծ։

—Երբեմն, ըսաւ, իմ թռչուններս ու թիթեռնիկներս պատերուն վրայէն կը թռչին ու դաշտերը կ'երթան։ բայց կը գառնան նորէն։

—Ես ալ անոնց պէս պիտի ընեմ, նորէն պիտի դառնամ։

—Ձիշմարի՞տ է։

—Կը խոստանամ ձեզ։

—Ամրիէն, եթէ չի վերադառնաք, կուլամ։

—Ես ձեզ լացնե՞մ, Աստուած չընէ, գոչեց Ամրիէն։

Եւ ծագկատի աղջկան ձեռքը բռնելով, շրթանցը տարաւ զայն և ինքնիրմէն դուրս ելած՝ հրաբորբոք համբոյր մը դրօշմեց։

Այս քիչ մը ծայրայեղ մտերմութիւնը հաճելի չերեւցաւ Ֆրանչէսքայի որ ելաւ կանգնեցաւ, իբր թէ զսպանակէ մը մղուած ըլլար, եւ սպառնալից մռնչիւն մը արձակեց։

—Ֆրանչէսքա, տեղդ նստած կեցիր և

՝ի զեղչում շնորհելով այն ազգաց որք մաքսային շնորհ կ՚ընեն Ֆրանսայի, և նշանակեալ բարձր մաքսերը պահանջելով այն ազգերէն որք այնպիսի շնորհ չեն ըներ։ Կարելի է նաեւ սակագնոյն մէջ նուազագոյն մաքսերը նշանակել, մաքսի բարձրացում հրատարակելով այն ազգաց դէմ որք նմանապէս չեն զեղչեր իրենց մաքսերն և կը մերժեն Ֆրանսական ապրանքներն։ Այս երկու ընթացքէն որի՞ն պէտք էր հետեւէր Ֆրանսա յապագային։ Նախարարք այս խնդրոյն վրայ ահա խորհրդակցեցան, և որոշեցին առաջին եղանակին հետեւիլ, նկատելով թէ նուազ անպատեհ է շնորհ մ՚ընել սակաւուց, քան խստութիւն բանեցնել բազմաց դէմ։ այսինքն՝ Ֆրանսա քաղաքականապէս աւելի բարեպատեհ գործ մը կ՚ընէ եթէ իւր սովորական բարձր մաքսերը զեղչէ ազգաց ոմանց նկատմամբ որք մաքսային շնորհներ կ՚ընեն իրեն, քան եթէ իւր որոշեալ սակագինը բարձրացնէ այն աւելի շատուոր ազգաց դէմ որք մաքսապաշտ ուղղութեան մը կը հետեւին Ֆրանսայի դէմ։ — Այս ընդհանուր սկզբունքը դնելէն ետեւ, մաքսային սակագնոյն մանրամասնութեանց քննութեամբ կը զբաղի նախարարական խորհուրդը։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԿԵՂԾ ԴՐԱՄԲ

Պերլինէ կը ծանուցուի թէ հինգ և տասն բուպլնոց չատ մը կեղծ դրամք (մանէթ) կը շրջաբերին այս պահուս։ Տասն բուպլնոցք ճշմարիտ մանէթէն քիչ մը պզտիկ են, այլապէս կաբելի չէ զանազանել։ Իսկ հինգ բուպլնոցք չատ դէշ շինուած են։ Ռուսիոյ կայսերական դրամատունը մի քանի օրուան մէջ 500 հատ փոխանակեց անոնցմէ։

Ֆրէսնէ ընկերութեան Սէր Մ-ր-է չոգենաւն, որ երբեմն Կ. Պոլսոյ և Մարսիլիոյ միջեւ կը բանէր, և ժամանակէ մ՚ի վեր Այաչիոյի գծին կը գործածուէր, անցեալ շաբթուն Մարսիլիա գացած պահուն ստորնայարկէն բռնկեցաւ, և հակառակ ամէն ճգանց, բոլորովին այրեցաւ։ Մարդու կորուստ չեղաւ։

—Զարին հօրեղբայր մեծ դուքս Նիքոլա ծանր հիւանդ է ի Խրիմ, և կ՚ըսուի թէ իւր հիւանդութիւն այժմ ուղեղային տկարութեան մը հանգամանքն ստացած է։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Թիֆլիզի լրագիրքը կը ծանուցանեն թէ Գեր։ Խորէն Արքեպիսկոպոս Նար-Պէյ թէեւ որոշած է եղեր երկրորդ անգամ Էջմիածին երթալ, Ս։ Միւռոնի օրհնութեան ներկայ գտնուելու, սակայն ի վերջոյ փոխեր է իւր դիտաւորութիւնն և կը պատրաստուի եղեր Կ։ Պոլիս գալ։

Ն։ Սրբազնութիւն սեպտեմբեր 23ի կիրակի օրը Վանքի Մայր եկեղեցւոյն մէջ հանդիսաւոր պատարագ մատուցանելէ յետոյ, ճանբայ պիտի ելլէր Թիֆլիզէն։

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ս. ՓՐԿՉԻ ԱԶԳ։ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ

Քանիցս ի պաշտօնէ յայտարարութիւն եղած է Հոգաբարձութեանս կողմանէ թէ՝ Ազգային Հիւանդանոցն այլեւս նոր պատսպարելոց տեղ չունի, զի արդէն ներկայ պատսպարելոց թիւն 700ի կը յանգի։

Յաւօք կը տեսնենք որ սոյն յայտարարութեան հակառակ շարունակ թէ՝ գաւառներէն և թէ՝ մայրաքաղաքիս պատուարժան թաղական խորհրդոյ կողմանէ ա՛չսակաւ անձինք կը ներկայանան ի պատսպարութիւն։

Արդ՝ Հոգաբարձութիւնս ներկայիս կը փութայ յայտարարել որ մեր այն յիմարներն և հիւանդներն, ինչպէս նաեւ բոլորովին անպաշտպան որբ տղայք պիտի ընդունուին ի պատսպարութիւն, հետեւապէս պաշտօնական մարմինք սոյն կէտը ուշադրութեան առնելով, ըստ այնմ յանձնարարութիւններ ընեն։

Ի դիմաց Հոգաբ։ Ազգ։ Հիւանդ։

Ատենադպիր Ատենապետ

ՏԻԳ։ ԿԻՒՄԻՇԿԵՐՏԱՆ ՄԻՒՌ։ ՅԱԿՈԲԵԱՆ

Կ։ Պոլիս

29 սեպտ։ 1890

Այս կիրակի օր, վայելուչ շքով կատարուեցաւ Օրթագիւղի Հոփոփմանց ու Նեկտարիտեան վարժարանին մրցանակաբաշխութեան հանդէսը վարժարանին ուսումնասրահին մէջ, ի ներկայութեան երկսեռ ընտրելագոյն հանդիսականաց, յորս կը նշմարուէին քանի մը եկեղեցականք, գրագէտք ոմանք եւ ուսուցիչք եւ խնամակալութեան անդամուհիք մեծ մասամբ։ Մրցանակաց բաշխումէն առաջ, Բ։ կարգի Աշխարհ։ եւ Հայերէն լեզուի քննութիւնք կատարուեցան ի լուր հանդիսականաց, որք մեծ գոհութիւն յայտնեցին աշակերտուհեաց յաջողակ պատասխաններուն համար։

Յետ այնորիկ կատարուեցաւ մրցանակարաշխութիւնն քաղցրալուր երգոց ընդմիջմամբ։ Իւրաքանչիւր աշակերտուհի կ՚ստանար գեղեցիկ նուէրներ ըստ իւր յաջողութեան աստիճանին։ Ընդհանրապէս դիտուեցաւ թէ արդի խնամակալուհեան հոգածու և անձնուէր ջանքն և ուսուցչաց ընտիր խմբի մը աջակցութեամբ Հոփոփմեանց վարժարանն, ըստ իւր վաղեմի համբաւոյն, իւր առաջնակարգ դիրքը պահած է միշտ ի չարս ազգային կրթական հաստատութեանց։

ՀԱՇՈՒԵԿՇԻՌ

ԴՊՐՈՑԱՍԷՐ ՏԻԿՆԱՆՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

1889 Մայիս 1էն յԷրէզ 1890 Աղուստ 30է

ՄՈՒՏՔ

Ըստ 1889 Ապրիլ 30ի փակեալ հաշուոց		3393·50
Ընկերուհեաց բաժնեգիններէ	467 —	
Այլ և այլ հանգանակութիւններէ	8777 —	
Պարահանդէսէ Լ·Օ·(340)	36720 —	
Այլ և այլ հասոյթներէ	1357·25	
Ամսաթոշակներէ	11402 —	49479·25
		62116·75

ԵԼՔ

Ուսուցչաց թոշակք	16750 —
Գործակատարաց թոշակք	3665 —
Գիշերօթիկներու ուտեստի	12461 —
» զգեստի	511 —
Ածուխ և փայտ	1089 —
Զեռագործի ծախք	415·75
Դպրոցական ծախք	367 —
Լրագրի բաժանորդագրութիւն	420 —
Տպագրութեան	62 —
Դասագիրք, կարասիք և.ն.	793·75
Այլ և այլ ծախք դպրոցական (վրժ. փոխադր. և.ն.)	903 —
Ընկերութեան ծախք	596·75
Տան վարձք	6696 —
Դրամապահին քով գտնուած դրամ	16200 —
Ապառիկ մնացած	439 —
Մնացուկը պատրաստ դրամ	748 —
	62116·75

Գանձապետ

ՍՈՖԻ Կ։ ՍԸՎԱՃԵԱՆ

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Եէմէնի Նահանգին Տէֆթէրտար անուանեցաւ Խայրի էֆէնտի, Տէֆթէրտար Ատանայի։

Ատանայի Նահանգին Տէֆթէրտար անուանեցաւ Եմտական Նախկին քննիչ Միհրահաթ էֆէնտի։

Սերաստիոյ Նահանգին Տէֆթէրտար անուանեցաւ Վասֆը էֆէնտի, Տէֆթէրտար Եէմէնի։

—

Սանիլէի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ Էնկիւրիի Ա.յաչ գաւառակին գայմագամ Մուսա Բեագիմ էֆէնտի, Նահանգին ոստիկանապետ Լօմէր էֆէնտիի և Նահանգին գիւանատան անօրէնի օգնական Սալիհ էֆէնտիի։

—

Առաջին կարգի Մէճիտիէ պատուանշան արուեցաւ Եգիպտացի Ահմէտ փաշայի որդի Իպրահիմ փաշայի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Էնկիւրիի պահեստի զօրաց հազարապետ Մէհմէտ ագայի ու Բեագիմ պէյի, Պէյրազարի հազարապետ Ալի Բիզա ու Ահմէտ Բիւշրի էֆէնտիներու և Էնկիւրիի Նահանգին թագաւոր ազասը Հաֆիզ ագայի։

Չորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Էնկիւրիի Հէչանէ գաւառակին գայմագամ Միսհաթի էֆէնտիի, Պէյրազարի գայմագամ Մուսթաֆա էֆէնտիի, Սէֆերիհիսարի գայմագամ Բէրթէվ էֆէնտիի, Նայլբիանի գայմագամ Հիւսնի էֆէնտիի, Մէտրէնիի գայմագամ Խալիլ էֆէնտիի, Միհրալբէքի գայմագամ Նէշէթ էֆէնտիի, Պալաի գայմագամ Ճէմալ էֆէնտիի և Նահանգին Խազէնի ժողովոյ առաջին քարտուղար Իսմայիլ էֆէնտիի։

—

Ի ԿԱՅՍ։ ՊԱԼԱՏ

Բարձր։ Մեծ-Եպարքոսն և Բարձր։ Սպարապետն Երէկ կայս։ պալատ դընացին և Վեհ։ Սուլթանի ինչ ինչ հրամաններն ստանալով, իրենց պաշտօնատեղիները դարձան։

—Եմտական Նախարար Վսեմ։ Յակոբ փաշա երէկ կայս։ պալատ հրաւիրուելով, Վեհ։ Սուլթանի ինչ ինչ հրամաններն ստացաւ ի մասին եմտական գործոց։

—

Ի Բ։ ԴՈՒՌՆ

Բարձր։ Մեծ-Եպարքոսն և Արտաքին գործոց Վսեմ։ Նախարարն երէկ իրիկուն մինչեւ ուշ ժամանակ խորհրդակցութիւններ կատարեցին ինչ ինչ խնդրոց վրայ։

—Քաղաքապետ Բրսման պէյ երէկ Բ։ Դուռը գնաց և յաջորդաբար տեսակցեցաւ Բարձր։ Մեծ-Եպարքոսին և Արտաքին գործոց Վսեմ։ Նախարարներու հետ։

—Ռուսական, Ֆրանսական, աւստրիական, պարսկական, պելճիական և հելլենական դեսպանք երէկ Բ։ Դուռն երթալով յաջորդաբար տեսակցեցան Բարձր։ Մեծ-Եպարքոսին ու Արտաքին գործոց Վսեմ։ Նախարարին հետ։

Հելլենական դեսպան Պ։ Մաւրոկորտատօ յետոյ Ոստիկանութեան Դուռը գնաց և այցելութիւն տուաւ Նախարար Նազըմ պէյի։

Դեսպանը Ն։ Վսեմութեան հետ խորհրդակցեցաւ ի մասին մէկ քանի հելլենական հպատակներու, որոնց իրենց հայրենիքը դրկուիլը հարկ դատուած է։

—

ՄԷՐԼԷՆՊՈՒՐԿԻ ԴՈՒՔՍՆ

Մէրլէնպուրկի Դուքսն ու Դքսուհին կիրակի օրը Թարապիա դնացին Բոսֆորը չոգենաւով։ Նոցին Բարձրութիւնք չոգենաւին մէջ հայկերոյթ մը տուին ի պատիւ ռուսական ու գերմանական դեսպանաց և Տիկին տը Բատովիֆի։

Բարձրաստիճան հիւրերը գիշերը չոգենաւին մէջ անցուցին և երէկ առաւօտ ժամ 3ին Գապաթաշի առջեւ եկան, ուրկից չոգեմակոյկով Տոլմա Պաղչէ եկան։ Հոն պալատան ամէն մասերն այցելելէ յետոյ պալատական կառքերով Բանկալթիի ռուսական եկեղեցին երթալով ներկայ գտնուեցան կրօնական արարողութեանց։ Դուքսին ու Դքսուհւոյն կ՚ընկերանային իրենց հիւրամեծար կայս։ թիկնապահ Ահմէտ Ալի փաշա և Մէհմէտ պէյ։ Յաւարտ կրօնական արարողութեանց ժամ 7ին Դուքսն ու Դքսուհին Բերայի ռուսական դեսպանատունը դնացին, ուր դեսպան Պ։ Նէլիտով չքեղ սեղան մը տուաւ։ Սեղանին ներկայ էին նաեւ գերմանական դեսպանը ու կինը, առաջին թարգման Պ։ Թէոթա, կայս։ թիկնապահ Շաքիր փաշա, կայս։ թիկնապահ Ահմէտ Ալի փաշա և ռուսական դեսպանատան գլխաւոր պաշտօնեայք։ Բարձրաստիճան հիւրերը ժամ 9½ին մեկնեցան ռուսական դեսպանատունէն և ուղղակի գերմանական դեսպանատունն երթալով այցելութիւն տուին Պ։ տը Բատովիֆի։

* * *

Մէրլէնպուրկի Դուքսն ու Դքսուհին թէեւ երէկ պիտի մեկնէին մայրաքաղաքէս, սակայն երկու օրուան համար յետաձգած են իրենց ուղեւորութիւնը։

—

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆՑ ԽՆԴԻՐը

Ըստ տեղեկութեանց Լ։ Հերբերի, շաբաթ օրը ի Բ։ Դուռն գումարեալ նախարարական արտասովոր ժողովը նկատողութեան առեր է Պատրիարքարանաց գործերը քննելու պաշտօն ունեցող նախարարական յանձնաժողովոյ տեղեկագիրն, և խորհրդակցեր է Ֆէնէրի Պատրիարքարանին Սինոդին կողմէ ուրբաթ օրը տրուած որոշմանց վրայ։

—

Կ։ ՊՈԼՍՈՅ ԲԱՐԱՓՈՒՆՔ

Կիրակի աւուր Նախարարաց խորհրդոյ պահուն, ծովային սպայակոյտի պետ Ֆէրիդ Ֆայիզ փաշա և միրլիվա Մէհմէտ փաշա Բ։ Դուռն հրաւիրուեցան ուր ինչ ինչ բացատրութիւններ ուղղուեցան անոնցմէ, ի մասին Կ։ Պոլսոյ քարափանց շինութեան ծրագրոյն։ Յետոյ, Նախարարաց խորհուրդէն այդ ծրագրոյ վերաբերեալ պաշտօնական թուղթերն յղուց Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութեան որպէս զի Պ։ Կրանէի հաղորդէ Շինուորական Քննիչ Ծանձնաժողովոյ կողմէ ներմուծեալ բարեփոխումներն։

—

ՍԱՄԻԼ ՓԱՇԱ

Կայս։ Իրատէ մը հրամայած է տասն երկու հազար հինգ հարիւր զրուշի հանգանակն թոշակ յատկացնել Կարնոյ Նախորդ կուսակալ Սամիհ փաշայի։

—

ՀԱՅԿԵՐՈՑԹ Ի ԿԱՅՍ։ ՊԱԼԱՏ

Այս իրիկուն կայս։ պալատն մէջ չքեղ հայկերոյթ մը պիտի տրուի ի պատիւ աւստրիական դեսպան Պառոն Բալիչէի և պելճիական դեսպան Պ։ Պորշկրաֆի։

—

ՍԱՎԱ ՓԱՇԱ

Կրէտէի Նախկին կուսակալ Սաւա փաշա, որոյ մեկնումը ծանուցինք, արձակուրդով Իտալիա կ՚երթայ իւր անձնական վատառողջութիւնը դարմանելու համար։ Ն։ Վսեմութիւն նախ Մարսիլիա կուղեւորի ուր ակնարկոյժ Պ։ Մէտաքսայի դարմանել պիտի տայ իւր աչաց հիւանդութիւնը։

—

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Հալէպէն եկած հեռագիրք կը ծանուցանեն թէ սեպտեմբեր 29ին նոյն իսկ Հալէպի մէջ 56 հոգի հնտախտէ բռնուելով, ասոնցմէ 13 և առաջուան բռնուածներէն 9 հոգի մեռեր են։ Սեպտեմբեր 30ին եւս 40 հոգի հընտախտէ բռնուելով, ասոնցմէ 8 և առաջուան բռնուածներէն 24 հոգի մեռեր են։

—Կ՚ըսուի թէ մայրաքաղաքիս մէկ քանի բժիշկներ պիտի ղրկուին ի Հալէպ և Իսկէնտէրուն հսկելու համար այդ տեղերու հանրային մաքրութեան վրայ։

—

ՍԻՐԲԻՃԻԻ ՆՈՐ ԿԱՑԱՐԱՆԸ

Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան կողմէ կարգեալ Ցանձնաժողով մը երէկ Արեւելեան երկաթուղեաց ընկերութեան նորակառոյց կայարանը գնաց ի Սիրքէճի՝ կատարուած աշխատութիւնները աչքէ անցունելու և շինութեան մասին տեղեկագիր մը պատրաստելու համար։ Այդ յանձնաժողովոյ անդամներն են, Արամ էֆ։ Մարկոսեան՝ Դեր-տնօրէն երկաթուղւոյ ճիւղին և կեդրոնական գումիսէր, Բումպարի էֆ։ գումիսէր առաջին ճիւղին, և Զէրքեզեան էֆ։ ճարտարագէտ կամրջոց եւ խճուղեաց։

Երբ այս յանձնաժողով իւր տեղեկագիրը պատրաստէ, ուրիշ յանձնաժողով մը պիտի ընտրուի պաշտօն ունենալով ճշդել առաջնոյն կատարած աշխատութիւնը և կայարանը բացուելու պատրաստ վիճակի մէջ հռչակել։

—

ՍՊԱՆԻԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԸ

Մայրաքաղաքիս սանիական նորընտիր դեսպան Ռիւաթա մարքիզն երէկ Վեհ։ Սուլթանին ներկայանալու պատիւն ունեցաւ և իւր յանձնարարագրերը մատոյց։

Դեսպանը, առաջին թարգման Պ։ Սիկալա, Արտաքին գործոց Նախարարութեան արարողակտի օդնական Ղալիպ պէյ և դեսպանատան գլխաւոր պաշտօնեայք յատկապէս ղրկուած պալատական կառքերով Բերայի դեսպանատունէն կայս։ պալատ դնացին և ընդունուեցան կայս։ թիկնապահաց ու պալատական պաշտօնէից կողմէ։ Պահ մը հանգիստ առնէէ յետոյ Ռիւաթա մարքիզն ու առաջին թարգման Պ։ Սիկալա Վեհ։ Սուլթանին ներկայանալու պատիւն ունեցան և դեսպանը Ն։ Վեհափառութեան մատոյց իւր յանձնարարագրերը։ Արտաքին գործոց Նախարար Սայիտ փաշա և արարողապետ Միւնիր փաշա ներկայ գտնուեցան սոյն ունկնդրութեան։

Ունկնդրութենէն յետոյ դեսպանն և իւր հետեւորդք Բէրա վերադարձան պալատական կառքերով։

—

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ

Պարսկական կառավարութիւնն Ա-ֆ-ղ-ա-ն պատուանշանի առաջին աստիճանը նուիրած է Բարձր։ Մեծ-Եպարքոսին թարգման Վէքիլ էֆէնտիի։

—

Պ։ ՎԻԺԻԼԻ ԾՐԱԳԻՐը

Պ։ Վիժիլի երկաթուղւոյ ծանուցեալ առաջարկը մերժուած է։ Այս մերժում երէկ հաղորդուեցաւ Նմա Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան կողմէ։

—

ԴԱՒԱՌԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ըստ տեղեկութեանց Ս-դ-հի, կարնոյ Իտարէի ժողովը դատաստանի ենթարկած է Քրդի գայմագամ Ալի Բիզա էֆէնտին, Նախկ Մէհմէտ Միւքերրէմ էֆէնտին, ելմնական նախորդ պաշտօնեայ Ալի Ռէզի էֆէնտին, թղթակցութեանց քարտուղար Մէհմէտ Սայիտ էֆէնտին, տասանորդի տրոց պաշտօնեայ Թէվֆիզ պէյն և Քրդի իտարէի ժողովոյ անդամներէն Մարտիկ ու Գէորգ աղաները։ Ասոնք Քրդի շրջակայ մէկ քանի գիւղերու 1305 տարւոյ տասանորդի տուրքերը, յատուկ հրահանգին տրամադրութեանց հակառակ, միացնելով մէկ վարձակալի մը յանձնած էին։ Վերոյգրեալ անձինք դատապարտուած են մէկ ու կէս տարի պաշտօնէ զրկուելու և դրամական տուգանաց։

—Ըստ տեղեկութեանց Մ-ր-է-Վ-էրի, Զիւեա փաշայի Նախագահութեամբ կազմեալ քննիչ մասնախուզիչն, որ պաշտօն ունի ասիական մէկ քանի գաւառաց մէջ քննութիւններ կատարել, Բաղէշ ժամանելով քննութեանց ձեռնարկեր է։

—

ՍԸՐ ԷՏԳ։ ՎԻՆՍԸՆԴ

Օսմ։ կայս։ Պանքայի ընդհ։ տնօրէն Սբր Էտկար Վինսընդ իւր տիկնոջ հետ Կ-ր-ա-ր զբօսնաւուն մէջ կը բնակի առ այժմ, մինչեւ որ Թագսիմի տան նորոգութիւնք աւարտին և հոն փոխադրեն իրենց բնակութիւնը։

—

ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ՄՆՏՈՒԿ

Թ-ւէէ կ՚իմանայ թէ Պոլսոյ ապահովութեան Մնտուկն աւելի եւս պիտի բարեկարգուի հանրութեան վստահութիւնն աւելցնելու համար և թէ արդէն սկսուած է գործադրուիլ որոշեալ բարեկարգութիւնները։

—

ՄԻԽԱՅԵԼՈՎԻՉ ՄԵԾ-ԴՈՒՔՍը

Ռուսիոյ կայսեր հօրեղբօրորդի Ալեքսանդր Միխայիլովիչ Մեծ-Դուքսը որ Աթէնքէն կուգար, Նախընթաց օր իւր Թ-մ-ր- զբօսնաւուով Վոսփորէն անցաւ Օտեսա ուղեւորելու համար։

—

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

1889 աւուրոյ միջոցին, Կ։ Պոլիս—Ադր։ Պոլիս — Փիլիպէ— Պէլովայի երկաթուղին (Թրնովայէն ի Եամպոլու և Գուլէլի-Պուրկազէն ի Տէտէ-Ագաճ ճիւղերովն հանդերձ) փոխադրած է 20,403 ուղեւոր Ա։ կարգի, 345,926 ուղեւոր Բ։ կարգի, և 1,999,524 ուղեւոր Գ։ կարգի, ընդ ամենը 2,365,853 ուղեւոր, որոց 2,159,506ը փոխադրած է Կ։ Պոլսոյ արուարձանաց կայարանները (Սիրքէճիէն ի Բիւշիւք Զէքմէճէ) և 206,347ը արուարձանէն անդին։

—

ԿՈՎԿԱՍՅԻ ԱՒԱԶԱԿՆԵՐ

Մ-ր-է-Վ-էրէ կը ծանուցանէ թէ ռուսական կառավարութիւնը ձերբակալելու տուած է աւազակաց խումբ մը որ Կովկասի Գարապաղի կողմէն օսմանեան սահմանագլուխին անցնելու վրայ էր։ Ձերբակալման պահուն աւազակներէ երկուքն սպաննուեր և քը-սան և ինը ողջ ձերբակալուած են։ Մէկ մասը եւս թէեւ խոյս տուեր է, սակայն կը հալածուի։

—

ԶԷՐԻ ՓԱՇԱ

Դ։ զօրաբանակի հրամանատար Զէքի փաշա, որ Բաղէշ գնացեր էր, երեք օր հոն մնայէ յետոյ Ախլաթի ճամբով Վան ուղեւորեր է։

—

ԹԱՀՎԻԼԱԹԸ ՕՍՄԱՆԻՑ

Օսմ։ նոր արժէթուղթի գիներն անընդհատ ելեւէջներ կ՚ունենան հրապարակի վրայ։ Երէկ իրիկուն 82 ղրշ։ 30 փարայ էր, այս առաւօտ 82 բացուեցաւ և յետոյ մինչեւ 81 ինկաւ։ Կէս օրուան մօտ 81 ղրշ։ 15 փարայ էր անոնց գինը։

—

Սերաստիոյ նահանգին առաջին երկրաչափ Սէլիմ էֆէնտի միւնոյն պաշտօնով Բարբերդ փոխադրուած և իրեն յաջորդած է Գոսովայի նախորդ երկրաչափ Ահմէտ էֆէնտի։

—Դ։ զօրաբանակէն գինուորական նըւագածուաց խումբ մը ղրկուած է ի Բաղէշ։

—Եմտական քննիչ և եմտական ժողովոյ անդամ Մէհմէտտին ու Արիֆ էֆէնտիներն երէկ քննեցին Շէյխ-Իլ-Իսլամի Դրան հաշիւները։

—Մախսուսէի ճ-ն-էն չոգենաւն երէկ Տրապիզոնէն մայրաքաղաքս բերաւ 240 նոր զինուորներ։

—Բերայի կառավարիչ Հիւսէյին պէյ պէտք եղած միջոցները ձեռք առնելու կը զբաղի, որպէս զի Ղալաթիոյ ոգեկից ըմ-պելեաց մթերանոցներու մէջ չմիջին աւելի ալքոլ և այլն չգտնուին։

—Սելանիկի յունաց մետրոպոլիտն հարկ եղած արտօնութիւնը խնդրեր է կայս։ կառավարութենէն, քաղաքին հըրկիզեալ եկեղեցւոյն կառուցման համար։ Ինչպէս յայտնի է, այս շինութեան ծախքը ամբողջովին պիտի հոգայ Պ։ Սինկրոս։ Եկեղեցին պիտի կառուցուի 2100 քառակուսի կանգուն տարածութեամբ գեանի մը վրայ, 15 կանգուն բարձրութեամբ։ հինգ դուռ պիտի ունենայ և 36 պատուհան։

—Պ։ և տիկին Վամպէոի մեկնեցան մայրաքաղաքէս ի Բէյրութ։

—Սելանիկի անգլ։ հիւպատոս Պ։ Պըլէնդ որ մայրաքաղաքս կը գտնուէր, իւր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ։

—Նէ-Թը Ա-ա-, չոգենաւն որ Պէրութի մօտ քարանթինա կ՚սպասէր, ն։ խրենթաց օր ճամբայ ելեր է դէպ ի Կ։ Պոլիս։ Այդ չոգենաւին մէջ գտնուող ուղեւորաց առողջապահական վիճակը գոհացուցիչ է։

—Այս առաւօտ ի Վերին Էյուպ հրդեհ ծագելով փայտաշէն ապարանք մը այրեցաւ։

—Կիրակի օրը ի Խասգիւղ, Եէնի Մահալլէ թաղն հրէի հին տուն մը փլաւ, սակայն մարդու կորուստ չպատահեցաւ։

—Ծովային նախարար Հասան փաշա երէկ Իտարէի Մախսուսէի պաշտօնատունը գնաց և մինչեւ իրիկուն զբաղեցաւ այդ վարչութեան վերաբերեալ գործոց կարգադրութեամբ։

—Ս-ա-լ-Ն-ի չոգենաւին հրամանատար դեր-գնդապետ Մէհմէտ պէյ կայս։ պատուակալ թիկնապահաց կարգը դասուած է։ Մէհմէտ պէյ եղբայրն է ընկերակցէ Էրթ-ղ-ր-ալ մարտանաւու հրամանատար վախճանեալ Օսման փաշայի։

—Սելանիկէն կը գրեն թէ տեղւոյն հրկիզեալք, որք ցարդ վրաններու տակ կը բնակէին, սկսեր են քաղաքէն դուրս շինուած տնակներու մէջ փոխադրուիլ։

—Թաղապետական շրջանակաց հանրային մաքրութեան պաշտօնեայները միաձեւ հագուստ մը պիտի կրեն, որոց օձիկներուն վրայ թուանշաններ պիտի գտնուին։

—Կիրակի օրը բաց կառքով մը Բերայէն Շիշլի գնացող երկու տիկնայք կառքին սրընթաց արշաւէէն իրենց հաւասարակշռութիւնը կորսնցնելով գետին ինկան եւ թեթեւ վերքեր ստացան։

—Կայս։ Իրատէ մը հրամայած է որ Գոնեայի նախորդ կուսակալ Սուրուրի փաշա, որ տակաւին հիւանդ է, Զմիւռնիոյ մէջ խնամուի։

—Իսաեան և Ունձեան ընկերութեան Ա-ա-ն չոգենաւն, յորում կը գտնուին 800ի չափ ուխտաւորք, վաղը մայրաքաղաքս կը ժամանէ։ Այս ուղեւորք ի Տարտանել բժշկական քննութեան մը ենթարկուելով հաստատուած է թէ իրենց առողջական վիճակը գոհացուցիչ է։

—Թարապիոյ յոյն հասարակութիւնը 2000 ոսկւոյ գումար մը հանգանակած է թաղային վարժարանի մը կառուցման համար։

—Կ։ Պոլսոյ անգլ։ դեսպանատան պատուակալ կցորդ անուանած է Պ։ Տ։ Բիրվին։

—Տրապիզոնի և Կեսարիոյ Հայ Հոգեւորականաց առաջնորդք իրենց պաշտօնավայրերն ուղեւորեցան։

—Կ՚ըսուի թէ Զինուորական բժշկական վարժարանը պիտի փոխադրուի Հայատար Փաշայի հիւանդանոցին կից կառուցուելիք շէնքի մը մէջ և թէ զինուորական Տիրքիմանէն, որ ցարդ Ախորքարու կը գտնուի, պիտի փոխադրուի բժշկական զինուորական վարժարանին հիմնուան շէնքին մէջ։

—Անցեալ օր Հայատար Փաշայի ծովեզերքէն անցնող կառքի մը ձիերը խրաշելով, սկսան դէպի ծով յառաջանալ։ կառապանը չկրցաւ զսպել ձիերը և կառքը ծովը քշուելու վրայ էր, երբ անցորդք օգնութեան հասնելով կրցան կեցնել կառքը։ սակայն ձիերը կոպմածները բըրցնելով ծով նետուեցան։ Կառքին մէջ գտնուած մէկ քանի իսլամ կանայք, որք ահուդողի մատնուած էին, անմիջապէս դուրս հանուեցան։ Միւս կողմէ ձիերն եւս ազատուեցան։

—Զմիւռնիոյ քարանթինայի անօրէնը կը հեռագրէ թէ Բլազովէնի մաքրանոցին մէջ քարանթինա սպասող ուխտաւորաց առողջական վիճակը գոհացուցիչ է և թէ ուխտաւորներէ մին իւր արդէն ունեցած աղեաց հիւանդութենէն մեռեր է։

—Անգլիական դեսպանատան պահակ Թ-ա-ֆ-ը չոգենաւի նաւաստիներէ մին յաջողած է գտնել Թարապիոյ առջեւ ծովուն մէջ կորսուած մարգարտազարդ մանեակ մը, զոր տիկին մը ձգած էր։

—Ագրիանուպոլսոյ Ճէրէոտ լրագրոյն մէջ կը կարդանք թէ Աւստրիոյ կայսրը 665 քիլօ պուլկարերէն տպագրական տառեր նուիրած է Ագրիանուպոլսոյ կաթոլիկ պուլկարաց վարժարանին, որ Ն։ Վեհափառութեան հովանաւորութեան ներքեւ կը գտնուի։ Այս տառեր, որք ամենալաւ տեսակէն են, 8000 ֆիլօրինի չափ արժողութիւն ունին։

—Երէկ մայրաքաղաքս եկան Ռուսճուքցի ու Թրնովացի 56 գաղթականներ, որք իրենց համար որոշեալ տեղերը զրկուեցան բնակութիւն հաստատելու։

—Կըսուի թէ Առեւտրական եւ Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութեան Մէջթուպտիի օգնականութեան պաշտօնը ջնջուած է։

—Ֆրէսնէ ընկերութեան Էտ-ուք չոգենաւը Միտիլիի բացերը պարապ մակոյկ մը գտած և նաւապետը չոգենաւին մէջ առնելով զայն մայրաքաղաքս բերած եւ յանձնած է նաւահանգստի վերատեսչութեան։ Այս վերջինն եւս վճռաբելով այդ մակոյկը, գոյացած դրամէն ուզեր է նը-ւէր մ՚ընել նաւապետին, սակայն սա առաջարկած է այդ նուէրն յանձնել ընկերաբել Էրթ-ղ-ր-ալ մարտանաւու զոհերուն ընտանեաց համար կազմեալ նպաստամատոյց յանձնաժողովին։

—Եմտական ժողովոյ անդամ Սիւլէյման Սուտի էֆէնտի և օգնականը Նամիսս պէյ, որք Լոնտոն ղրկուած էին օսմ։ նոր արժեթղթոց տպագրութեան համար, նախընթաց օր Փարիզ ժամանեցին։

ՄԱՍԻՍ

ՀԱՆԴԷՍ ԿԻՍԱՄՍԵԱՑ

ՄԱՍԻՍի հոկտեմբեր 1 թիւն, որ եէկ հրապարակ ելաւ, կը բովանդակէ։

ԳՐԻԳՈՐ ԶՕՀՐԱՊ։ Մեղաշ Տէր։ Նորավէպ։

ԳՐԻԳՈՐ ՆԻԿՈՂՈՍԵԱՆ։ Անտեղի կատակ Հայի մեսոյ վրայ։

ԱԼՓԱՍԼԱՆ։ Վերգինէ։ Ոլորակ։

ԼԵՒՈՆ ԲՈՇԱԼԵԱՆ։ Զէրքէզներու կեանքէն։

ԱԼՓԱՍԼԱՆ։ Սենեակը։ Քերթուած Մոսիս Թալլիոյի։

ՀՐԱՆԴ։ Պանդուխտի կեանքէն։— Ճամբորդներ, հոգէ ծրարներ։

ՅԱՆԹԱԶԻՕ։ Հանդիպումը։

ԱԶԴ ՕՍՄ։ ՀԱՆՐ։ ՊԱՐՏՈՒԹ

Օսմանեան Հանր։ Պարտուց Վարչութիւնը նախորդ տարիներուն պէս ձրիաբար այգեստէրերուն տրամադրութեան ներքեւ կը դնէ ամերիկեան այգիներու ոստեր (չաշ)։

Ի նկատ առնելով այս տարուան մեծ երաշտութիւնը, հասարակութեան տրուելիք ոստերուն քանակութիւնը որոշուած է 100.000 տունկ։

Վարչութիւնը կ՚ազդարարէ թէ անցեալ տարի տնկուած ոստերը պէտք է պատուաստուին յառաջիկայ գարնան։

Էրէնգիւղի Տնկարանին մէջ, Տնկարանին տնօրէնը, Պ։ Էքէրլէն, հրահանգներ պիտի տայ պատուաստին և պատուաստեալ այգիներուն տրուելիք խնամքներուն համար։

Կ։ Պոլիս, 24 սեպտ։ 3—3

Սամսոնի ազգային վարժարանի համար՝ գոհացուցիչ ամսական վարժուհի մը կ՚ուզուի, առաջնակարգ համարուելու չափ Հայկաբանութիւն, Թուաբանութիւն, Աշխարհագրութիւն, կարելի եղածին չափ Գաղղերէն, Բնագիտութիւն Աստղագործութիւն գիտցող, և որ ամենակարեւորն է պարկեշտ և միանգամայն իւր հետ ունենալով, քոյր, մայր կամ ամուսին։ Մի օգ

տասխանել մի և նոյն կուսանին վրայ։ Ֆրանսա ի վնաս Ամերիկայի մեծ խնայութիւններ կրնայ ընել քարիզը Ռուսիայէն գնելով և արմտիքն Աւստրիա-Հունգարիայէն։

ԸՆԿԵՐՎԱՐԱԿԱՆՔ ԵՒՐՈՊԻՈՅ

ԱՀԼԼԷ, 13։—Ընկերվարականաց Համաժողովը բացուեցաւ գերման ընկերվարականաց պետ Պ. Լիպքնէխթի ճառով։ Պ. Մինկըր և Պ. Տից նախագահ ընտրեցան։

Ի ՍԵՐԲԻԱ

ՊԵԼԿՐԱՏ, 13։— Հունգարիոյ Լուսերականաց ընկերակցութեան անդամներէն շատեր Պելկրատ ժամանեցին այսօր։ Սերպիոյ կրթական նախարարն Համալսարանի երկու դասախօսներ նշանակեց զանոնք ընդունելու։—Միլան թագաւոր Գերմանիոյ դեսպանին հետ որսի գնաց ի Ռիթովաց, մերձ ի Վրանիա։

Ի ՍՊԱՆԻԱ

ՍԱՐԱԿՈՍԱ, 13։ — Բարձրաստիճան կղերն որ կաթոլիկ ժողովոյն մասնակցած էր՝ խնամակալ-թագուհոյն ուղերձ մը մատոյց հաւատարմութեան և անձնուիրութեան, և յոյս յայտնեց թէ Պապն ի մօտոյ վերստին կը գտնէ իւր առաջուան վիճակը։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

ՀՌՈՄ, 13, (Ա. Հ. Գ.) — Իտալական կալուածական Վարկի Դրամատան հիմնադիրք այսօր ժողով գումարեցին։ Այս հաստատութեան դրամագլուխը կը հայթայթեն հետեւեալ խումբերը։ Ազգային Դրամատունը՝ 10 միլիոն ֆրանք, որուն 5 միլիոնն հնչուն դրամ. Անշարժ կալուածներու վարկի Դրամատունն 3 միլիոն. Շարժական վարկի և Ընդհանուր դրամատուներն՝ 5 միլիոն. Պ. Լածարոնի և իւր խմբակը՝ 5 միլիոն. Միլանի Միութիւնը՝ 3 միլիոն. Վենետիկի Ապահովագրութիւնք՝ 2 միլիոն. գերման դրամատներաբ 5 միլիոն։

Թուրի և Գոծծէդգօ դրամատուներն իրենց վճարումները դադրեցուցին, Սիցիլիայի Պուֆիչօ նաւարաններուն անանկութեան պատճառաւ։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղ-լ-թ-, 2 Հոկտ.

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈՒԱՆԱԿԱԴՐՈՅ

3 տարի Լոնդրայի վրայ	108 1/4
3 » » »	23 25

Օսմանեան Քոնսոլիտէ

Երբէկ երկայ դոց. (Մէտց. Ս. Սէրի	20 2
Ռաւատուն բացուեցաւ	19 85
Հեր օրին »	19 33
Թահվիլաթը Օսմանիէ	81 15
Խթիդրալը տարիւն	— —

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՅ

Փոխառութիւն	Ա. Սերի	41 1/2
»	Բ. »	23 1/2
»	Գ. »	19 85

ԲԱՆԿԵՏՈՒՍԻՆ

Ռուսիոյ թղթադրամ	Ամբ. Լ.	5
Գրեսի թղթադրամ	Ամբ. »	9 23
Պանք տը Փարիզ	» »	7
Ռուս. Շանժ էվլեօբ	» »	4 35
Թրամուէյ	» »	507
Բանքէրի երկաթուղի	Ֆր.	79 1/2
Բանքէրուտ Լավրիսսի	Գ. Կ.	152

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՒ

Օսմանեան ոսկի	ՊՊ.	100
20 ֆրանկանոց	»	87 5
Անգլիական ոսկի	»	110
Մարք (գերմանական ոսկի)	»	106 20
Իսպերթալ	»	91 3
Քրիմից	»	51 12
Սուէյզի թղթադրամ	»	7 43
Մեծ. արծաթ. (մարբ)	»	107 36
Վիեննայ	»	103
Չիկագոյ	»	102 30
Մեքսիկայ	»	100 10
Թառֆիկէ	»	— —

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Բարիզ, 13 Հոկտեմբեր, ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	94 35
» » 4 1/2 %	106 40
Օսմանեան քոնսոլիտէ Սերի Դ.	18 65
» երկաթուղի	81
» Լեժիի բանքերուղիր	— —
Պանք Օթոման	632 50
Գրեսի Լիոնէ	77 75
Իտալական Ռանթ 5 %	94 25
Շիլլինգանոց 5 %	475
Բրիտանիէ Թիւրք (1890)	406 25
Եգիպտական միացեալ	492 50
Պանք տը Բարի	851 25
Սուէզի ջրանցք	2385
Ոգանական արտարին	76 11/32
Ռիո Թինթօ	— —
Մէսխիտոս	— —
Զէր Լանդրայի վրայ	25 29
Լոնդոն, 13 Հոկտ. ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ	
Անգլ. քոնսոլիտէ	95 1/4
Օսմ. » Սերի Դ.	18 1/4
» » » Ա.	41 1/2
» » » Բ.	23 1/2
» » » Գ.	18 1/4
Փոխառութիւն 1877	100 3/4
Պանք Օթոման	15 1/8
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիչէ)	97
» առանձ. (բրիվիլէժիէ)	102
Ցարյա Սանիէ	96
Ցոմանիալ (փոխառ. Բոշիլը)	102
Հիլլինգանոց 5 %	— —
Մոնոբոլ »	— —
Իսպանական 1889	108
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 53
Վիեննա, 13 Հոկտ. ժամ 4 վայր. —	
Օսմանեան երկաթուղի	38 50
» Լեժիի բանքերուղիր	136 25
Փոխանակութիւն Լոնդոնի վրայ	114 20
Պերլին, 13 Հոկտ. ժամ 3 վայր. 30	
Փոխանակութիւն Լոնդոնի վրայ	20 3
Ռուսական թղթադրամ	— —
Օսմանեան երկաթուղի	80 70
Օսմանեան քոնսոլիտէ Սերի Դ.	— —

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 13 Հոկտ. ժ. 10 վ. 50 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	94 08 3/4
Օսմ. մարք. արժէթուղթ	2385
Ոգանական արտարին	76 11/32
Ռիո Թինթօ	— —
Մէսխիտոս	— —
Զէր Լոնդրայի վրայ	25 29

Լոնդոն, 13 Հոկտ. ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քոնսոլիտէ	95 1/4
Օսմ. » Սերի Դ.	18 1/4
» » » Ա.	41 1/2
» » » Բ.	23 1/2
» » » Գ.	18 1/4
Փոխառութիւն 1877	100 3/4
Պանք Օթոման	15 1/8
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիչէ)	97
» առանձ. (բրիվիլէժիէ)	102
Ցարյա Սանիէ	96
Ցոմանիալ (փոխառ. Բոշիլը)	102
Հիլլինգանոց 5 %	— —
Մոնոբոլ »	— —
Իսպանական 1889	108
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 53

Վիեննա, 13 Հոկտ. ժամ 4 վայր. —

Օսմանեան երկաթուղի	38 50
» Լեժիի բանքերուղիր	136 25
Փոխանակութիւն Լոնդոնի վրայ	114 20

Պերլին, 13 Հոկտ. ժամ 3 վայր. 30

Փոխանակութիւն Լոնդոնի վրայ	20 3
Ռուսական թղթադրամ	— —
Օսմանեան երկաթուղի	80 70
Օսմանեան քոնսոլիտէ Սերի Դ.	— —

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 13 Հոկտ. ժ. 10 վ. 50 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	94 08 3/4
Օսմանեան քոնսոլիտէ Սերի Դ.	18 35
Օսմանեան երկաթուղի	81

ՆԱՄԱԿ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԷՏԻԿ ՓԱՇԱ, 29 սեպտ.

Գիտնալով որ արժանաւոր յիշատակութեամբ պիտի անցնինք անշուշտ զմահ Թորոս աղայի, նորոգ հանգուցելոյ, Կիւլպէնկեան, որդւոյ մահտէսի Աւետիք աղայի, մեծահռչակ նահապետի տանն Կիւլպէնկեանց, որպէս յիշեց Արիմեան Հայրիկ ի համառօտ կենսագրական ակնարկին, յեկեղեցւոջ, կամեցայ առիթ առնուլ զայս՝ ազգել ձեզ սուղ ինչ տեղեկութիւն Կիւլպէնկեան այս ճիւղին վրայ որ ոչ նուազ արժանի է ի ծանօթումն գալ լրութեան ազգիս։

Հայր հանգուցելոյն՝ մահտէսի Աւետիք աղա Կիւլպէնկեան, երէցն չորից եղբարց որոց մին էր նաեւ մահտէսի Կիւլպալի աղա, հայր արդի ծանօթ հարազատաց, Սերովբէ Զէյլէպլի էֆէնտիի, յաւէտ ողբացելոյ, և Սարգիս էֆէնտիի, արժանընտիր շառաւղաց այնր ոստոյ, հռչակեալ էր յոյժ, ընդ ամենայն կողմանս Կապադովկիոյ, խորախորհուրդ իմաստութեամբ իւրով եւ ուղղամտութեամբ եւ պատկառելի յաչս ամենեցուն, ազգայնոց եւ օտարաց։ Հայր հասարակաց, ամենուն վերայ անխտիր իւր խնամքը կը տարածէր, ազգային եւ օտար հաստատութիւնք, բարեգործական ամէն ձեռնարկութիւնք բաժին ունէին իւր մեծափարթամ հարստութենէն։

Իսկ որ զարմանալին է, այն ալեւորեալ ծերութեան մէջ և այն ժամանակին զոր այժմ դէպ-դ-ԸԷՆ անուամբ կը մկրտեմք, դպրոցաց վրայ այնպիսի սէր եւ խանդաղատանք կը ցուցնէր որ եւ զայժմուս կարէր ի հիացումն եւ յամոթ կը բերել։

Իւրեանց իսկ ծախիւք կառուցեալ եւ ազգին նուիրեալ Թալասու Վարդ-Պատրիկեան դպրոցանն ուր կը յաճախէինք մեք յայնմամ, մանկտի դեռահաս, գրեթէ հանապազօր կ'այցելէր ծերունի նահապետն, սամոյրենիս զանձամբ արկեալ, փառացի տեսլեամբ եւ պատկառելի կերպարանօք։ Կը հսկէր վարժատան բարեկարգութեան, կը քաջալերէր զուսուցանող մարմինն, հոգի եւ եռանդ կ'ազատէր ուսանողաց։

Քանի՜ քանի անգամներ իւր հայրական յորդորներն վայելած եմ, ոչ միայն ես, այլ եւ ամենեքին որ ընդ իս յայնժամ աշակերտեցան նոյն յարկի։

Երախտագէտ եւ զեղուն սրտիւ կը յիշեմ զայս մինչեւ ցայժմ զոր եւ պարտ անձին վարկայ բարձրաբարբառ իսկ հընչակել սոյն առթիւ։

Չի հազուագիւտ են, այժմ իսկ, այսպիսի օրինակք, եւ կ'արժէ որ ճանչցուին եւ գնահատուին ապագայ սերունդներէ։

Երէց որդի հօր, հայրենի առաքինութեանց ժառանգորդ եւ շարունակող էր հանգուցեալ Թորոս աղա, հայր որդւոց և թոռանց, նահապետ իւր կարգին, վըշտաբեկ յաղագի ազգի ճախողուածոց, ցաւագնեալ եւ, ի բաղմաց հետէ, մեկուսացեալ յամրոխէ։ Այր բարեբարոյ, քաջալաքրհուրդ, ողջամիտ եւ բարեպաշտ, լի ամօք եւ հեծութեամբ, ձեռնտու կարօտելոց եւ բազում ազգօգուտ եւ մարդկօգուտ ձեռնարկութեանց մասնակից։

Գերդաստանին պատուոյն և փառացը վերջին ծայր նախանձախնդիր, տէրութեան եւ ազգին միապէս հաւատարիմ, քաղցրահամբոյր եւ հեզահոգի անձ մ'էր հանգուցեալն զոր կարի իրաւամբ ողբացինք ամենեքին։

Կը մաղթենք յերկնից որ իւր միակ որդին եւ նորա բազմաջոջ թոռունք տակաւ ածելով եւ զարգանալով՝ ամրացնեն Կիւլպէնկեան հսկայ եւ մեծատարած արմատոյն այն ոստն որուն իրենք կը պատկանին և որ արդ իսկ ցնցեցաւ ուժգնապէս։

Յ. ԹԻՐԵԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՀԱՅԱՍԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Այս շաբթու Ն. Պէրպէրեան տպարանէն ի հրապարակ ելաւ պատկերազարդ փոքրիկ այլ պատուական դասագիրք մը՝ որուն հարիւրաւոր ուսուցիչք և հազարաւոր հայ մանկտիք ատենէ մ'ի վեր կըսպասէին անձկագին։ Գրքոյկին անունն է՝ Ո-----ն Քէլէ-ԽԷ-Լ-ԷՆ Հ-----ՈՅ Հ-յ. Ս. Ե. ԿԷՂԵՑՈՅ. յօրինողն է՝ Սահակ Ա. Խանճեան որ՝ երեսնամեայ ուսուցչական իւր բազմարդիւն փորձառութեամբ՝ գիւրատար ու գիւրագին 260 էջերէ բաղկացեալ սոյն հատորին մէջ երեք մասանց բաժանմամբ ԾԴ դասերու մէջ ամփոփած է մեր կրօնի հիմնական տարերքն ու ամենէն պիտուական գիտելիքն, և—ի մեծ բաղդ ուսուցչաց և ուսանողաց—յաջողած ի բաց վանել անտի բոլոր այն վերացեալ մշուշապատ բացատրութիւնքն ու սեթեւեթեալ ոմոյ ուղեղատանջ աւելորդաբանութիւնքն որք առ մեզ լոյս տեսող կրօնի դասագրեանց գլխաւոր թերին կը կազմեն առ հասարակ։ Գործին այս երկրորդ հրատարակութեան առթիւ,— զի առաջնոյն հազարաւոր օրինակներն սպառած էին կարի սուղ միջոցի մը մէջ—Խանճեան էֆ. կարեւոր սրբագրութիւններ և երկու փոքրմայի ալ յաւելումմ մ'ըրած է անոր վրայ, և վերստին դիմելով Պատկ. կրօն. ժողովոյն, անոր գնահատմանն ու վաւերացմանն արժանացած է։

Հայ վարժարանաց Դասատուաց և Հոգաբարձութեանց՝ սոյն գրքոյկին հրատարակուիլն իմաց տալու առթիւ, պարտք կ'զգամք շնորհաւորել ատ զԱհակէփ. Ա. Խանճեան իւր յաջող աշխատասիրութեանն համար, այլ կարծեմք թէ և'ս առաւել շնորհաւորութեան արժանի են այն նորածիլ հայ մանկտին որ իրենց նախահարց սրբազան հաւատքն ուսանելու համար այսքան խնամալ ու կատարեալ դասագիրք մը ձեռք կը ձգեն։ Ա.

ԻՐԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷՆ ԿՏՈՐՆԵՐ

ԲԱՐԻԶ, 5 Հոկտ. 1890

Ո եւ է Նիւթի Էջ-էէրը գրել՝ շատ դիւրին է, մանաւանդ երբ միօրինակ է այն և երբ դատապարտուած է մրցտակոն ճակատագիրը լինել ամէն տեսակ նիւթի, որոնք երբեմն նոնիմատ են և նմանօրինակ, իսկ երբեմն տարօրինակ, աննման, հակատիպ ալն ալն։ Միակերպ վերնագրի համար շատ խորհիլ հարկաւոր չէ, մտքի խորերէն հեռացած է, լեզուի վրայ է, գրչի ծայրին վրայ։ Բաւական է միայն թղթի կտորը տարածել։ գրիչը մրոտել մէկ հարուածով և մէկ հարուածով ալ արտագրել՝ ակնթարթի մը մէջ տեղի կ'ունենան։ Գրագէտը կամ գիտնականն իրենց երկար կամ կարճ գրութեան տաժանակիր— մտքի համար է այս անտարակոյս— երկունքի առաջին և դիւրատար քայլն այսպէս գրչի մէկ հարուածով կ'առնուն երբ Էջ-էէրն կ'արտագրուի,—օրինակ, Մ-ԷՐԷՆ Ա ԷԷ, Վ-----ՐՆԻ ՀՐԷՔԸ, ԱՆ-ԷՆԷ, ԻՄ ԷՐԷՆ ՕՐ-ԷԷ, ԼԱՆԴՆ ԷԵՆԷ (1) ԼԷ ԼԷ։ Առաջին սովորական քայլէ ետք, հետեւեալ յարակից քայլերը փոփոխել միեւնոյն ներգաշնակութիւնով, միեւնոյն ձեւով, միեւնոյն համաձայնութիւնով և միեւնոյն պահանջով, հոս է երկունքն, հոս է խորհիլն, խսկալն, խուզարկիլն, ընտրելն, հնարելն, ստեղծելն, ջնջելն, ձեւելն, կարկանելն ալն ալն։ Մեծ կընճիռն հոս է։ Ժխորին մէջէն զուտ եւ առանց մեղադրանքի գուրս ելնելն ամենէն դժուարին պահանջն է, որ կը ծանրանայ գրողին վրայ։ Ինչուիլիցէ իմ խնդիրէն շատ չ'հեռանամ, որովհետեւ Նիւթէս է որ կը հեռանամ։ Միայն այս կ'ուզեմ յայտնել որ ո եւ է գրող անսահման կերպով ուրախ է, երբ իւր Նիւթի վերնագիրն խսկոյն կ'արտագրէ թղթի ճակատը, իսկ յետոյ։— հոսանքին մէջն է այլ եւս, կը կորսուի շատ անգամ ինքն իւր խոհերի հետ, վերստին կը գտնէ ինքզինքն, անհնար նիւթերի հաւաքածոյ մը կը փռուի իւր մտքի առջեւ։ մինչեւ որ մէկ, երկու, երեք կամ տասն նիւթ կը կաշկանդէ, միւսներն կը խուսափին, մինչեւ որ կորսուածն գտնէ կամ յափրշտակէ, գտնուածն կը կորսուի, իսկ այս յոգնատանջ երկունքի մէջ իւր ֆիզիքական դիմագիծն կը ներկայէ մի մարդ՝ տարտամ, խժռուտերես, սրատես, սաստիկ ուշադիր, կորագլուխ, կամ գլուխն հակուած ալ կամ ձախ ուսին վրայ, կորաքամակ, կծկուած, ընկճուած եւն եւն։ Բարեբաղդաբար միտքը կը թափէ և կը թափէ իրարի ետեւէն գրչի ծայրին վրայ, և գրիչն անդիտակցօրէն կը շարէ և կը շարէ։ Եթէ ես լինէի միլիոնատէր միլիոններ կը նուիրէի յօժարամտին մեծ գիտնականին— զոր Եւրոպան դեռ չէ ծընած— որ կարող պիտի լինէր Դ-Է եւ Էէէ՝ այս մտերիմ աշխատակիցներն, մէկն կենդանի միւսն անկենդան, հըզօր բայց անմեկնելի մեքենականութիւնը բացատրել, կամ որոշ իմաստ մը տալ անոր։ Դիտնական Եւրոպան կ'որոնէ դեռ, տեսնենք ո՞ր մայրն պիտի ընծայէ այդ գիտնական էէդ-ԷԷն (բառին բուն իմաստով)։ Խնդրէս բաւական չեղացայ, վերակէտ մը կը դնեմ հոս և անոր կը դառնամ։

* *

Իմ վերնագիր միշտ միևնոյն է, բայց նիւթն ուրիշ, տարբեր, զոր կ'ընծայէ մեզ ամեն նոր օր։ Կարգի օրէնքով ներկայ նիւթն պէտք էր էէդ-ԷԷն լինէր, բայց ստիպուած եմ զեղծում գործել բացառութեան օրէնքով եւ գրականական կամ նկարչական ընել զայն։ Խնդիրներ կան, որոնք երեկին լինելով, եթէ այսօր Ճան կամ ամիս մը ետք, միշտ ս-ՅՕ-Բ-Ն խնդիր են և կը Ճան։ Խնդիրներ ալ կան, որոնք այսօրուան լինելով եթէ վաղը կամ ուշ Ճան, կը հիննան։ Այս կարգի խնդիրներէն է Լ-օ-ՎԷՆ Տըլագրուա— Eugène Delacroix —։ անոր համար առաջնութիւն անոր կը նուիրեմ։ Ո՞վ է Տըլագրուա.— Նկարիչ։ Օրուան նշանաւորագոյն նկարիչներէն մին։ Նկ-ՐԻՉ բառ մ'է բանաստեղծական, բառ մը վիպական, բառ մը նկարչական, փիլիսոփայական, աւիւնի, գեղեցկի, ճաշակի եւն եւն, և Տըլագրուան՝ որին Նկ-ՐԻՉ տիտղոս նուիրեց Ֆրանսական Ակադեմիան, բանաստեղծ էր, վիպասան, գրագէտ և բնութիւնը ստեղծագործող, իսկ այս ամենը մէկտեղ հաւաքելով Նկ-ՐԻՉ։ Բնութիւնը ընդօրինակելու համար այնչափ նրբաշնին և ճարտար հայեացք ունէր— ինչպէս սովորական է ամեն տաղանդաւոր նկարչի— որ վրձինի մէկ հարուածով կենդանի կը տպէր իւր առարկան, ինչպէս լուսանկարչութիւնն կ'արտատպէ։ Իւր գրիչն իւր վրձինն էր, եւ իւր միտք՝ իւր տաղանդ։ Տըլագրուան մեռած է բանական ժամանակէ ի վեր։ իւր արձանի բացման արարողութիւն կը կատարուի այսօր։ Ֆրանսայի զաւակ մ'է ինքն, իսկ այն ժողովուրդն երկսեռ՝ որ իւր արձանի ներքեւ եւ շուրջ կը խնռնուի, և իրեն կը նուիրէ իւր սրտաբուղխ երախտագիտութիւնը, Ֆրանսայի ժողովուրդ մ'է։ Տըլագրուան իրրեւ նշանաւորագոյն նկարիչը պատկանի ամէն ազգի, կամ թէ քանի որ տաղանդի մէջ ազգայնութեան խնդիրը չկայ, ոչ մէկ ազգի չ պատկանիր նա, այլ նկարչական գիտութեան։ Տըլագրուան արեան հատաղ գային կամ աշխարհաքաղաքացիէ իրրեւ նկարիչ։ Ֆրանսական ամբողջ լրագրութիւնը կը խոստովանի թէ Լ-օ-ՎԷՆ Տըլագրուան պատմութեան մէջ անկորուստ յիշատակ մ'է և իւր կեանք— մանաւանդ իւր նորընծայական կեանք— աղէտների շարք մ'է։ Իւր գերագոյն գործերի հակառակ, որոնք իւր տաղանդ էն և վրձինէն կը բղխին, ինչպէս ջուրն իւր աղբիւրէն, բարոյապէս ընկճուած մ'է։

Հարուած հարուածի վրայ, յարձակում յարձակումի վրայ կարկտի պէս կը տեղացնեն իւր գլխին հակառակորդներն։ Անդրդուելի ոյժ մ'է սակայն հանդէպ աննման և տկար ոյժերի, որոնք իւր համբաւը կ'արատաւորեն միայն, ուրիշ ոչինչ։ Տըլագրուան յարաճուն, բեղմնաւէտ և միշտ վերածնուող՝ կը տակայ, կը տանէ և կը համբերէ այս պայքարին մէջ, յորում իւր նորընծայ հակառակորդները իրրև պատեհութիւն առնելով, դործունէութեան և մրցման արարուած մը կը բանայ նկարչական գիտութեան մէջ։ Փոխանակ խորտակելու իւր վրձին, յաղթուած նկատելով ինքզինքն, կը դիմադրէ, կը մրցի, կը յարատեւէ և կ'ասի։ Առանց մրցումի՝ նկարչութիւնը չկրնար ստեղծագործել, այս է իրեն ակզբունքն։ «Գեղարուեստական նորագոյն դպրոցներն, ըսած է իւր բարեհամեներին, կրցան սորվեցնել գեղեցիկը, ինչպէս կը սորվեցնեն գրահաշիւը։ Առարկայի մը ամեն յատկութիւնները հաւաքել, անջատել, յաւաւել, ստեղծել կամ ջնջել, մարդու մը ամեն մէկ կերպարանափոխութիւններն և նորա տարիքի ամեն մէկ հատուածը ուսումնասիրել և ընդհանուր ներդաշնակութիւնը չխանգարել, որ կը տիրէ բնութեան մէջ, ասոնք են որ կը կազմեն գեղեցիկն, և այս գեղեցիկն է —իւր բոլոր երեւոյթներով—զոր պէտք է բարգաւաճեն հեղինակները՝ մրցելով և միշտ մրցելով։» Տըլագրուան այս կռուին մէջ կը մնանէ կամովին, և նրկարչական գիտութեան մէկ ՀԷՐՄՈՒԹԵԼով է որ այնչափ չարաչար անուանարկութիւնների զոհ կը լինի։ Այս մեծ հանճար ուրեմն նկարիչ մը չէր միայն, այլ անկուն մրցող մը։ Երբ իւր նկարչական առաջին պատառ որի վրայ նկարած էր Տանթէ և Վիրգիլիոս ի ցոյց կը դնէ հետաքրքիր հասարակութեան առջեւ, միայն մէկ մարդ կայ որի նայուածքը կը գերուի, այդ մարդն է կոմս Կրօս, ինքն ալ նկարիչ, նկարչի մը մեծ ոյժը հասկցող։ Դեռ նորածին իւր արհեստին մէջ՝ կը խոստանար օր մը մրցակից հանդիսանալ Տըլագրուայի, մրցակից մը եւ ոչ ուրիշ բան։ Կը հետաքրքրքրուի, կը ճանչնայ նկարին հեղինակն եւ իւր առաջին ծանօթութեան մէջ կը հրաւիրէ իւր ապագայ մրցակիցն որ իւր տան մէջ աշխատի և իւր ծախքովն ապրի։ Կոմս ինչպէս իւր տիրոջն կը ցուցնէ, կայսրութեան նկարիչ մ'էր, իսկ Տըլագրուան ժողովրդեան։ մէկը կայսերական ընտանիքէն կը պաշտուի իսկ միւսը ժողովրդէն։ բարոյականի եւ նիւթականի այս խոյանգոյութիւն չունէր կոմս Կրօսի համար, անոր համար աղքատ բայց հզօր տաղանդի մը կենսակցութեան կը բաղձայ։ Տըլագրուան իւր կողմէն կը գնահատէ նկարիչ կոմսը, բայց կը մերժէ նորա առաջարկութիւնը, անոր հետ աշխատակցիլ և անոր հետ բարգաւաճիլ։ «Լաւ զեզ չատ կը պաշտեմ, պարոն կոմս, կ'ըսէ իրրեւ նորատի և տաղանդաւոր արհեստակից, ձեր մէջ հակում կայ դէպի աճեցում, դուք կրնաք այնչափ զարգանալ, որ ինձ դէմ մրցիք, միայն թէ ստիպուած եմ մերժել ձեր հրաւէրն, և կը նախընտրեմ կէրէնի քով ապրիլ, ուր ինքնակամ կը գործեմ և ուր արտաքին ոևէ ազդեցութիւն չ'իյներ վրաս»։» Տըլագրուան ինքնիրեն կը Ճայ և ինքն իրեն կ'ասի։

Ժամանակակից նկարիչներէն բարձրագոյն նկարիչ մը կը լինի, դրագէտներէն բարձրագոյն դրագէտ մը։ Նրկարելով Տանթէ, Շէքսբիր, Պայրըն և կէօթէ, կ'ստեղծագործէ զանոնք և կը վերածնէ։ Մէկն իւր դրիչով, միւսն իւր միտքով, ուրիշն իր երեւակայութիւններով այնչափ գրագէտ չէին, որչափ երբ Տըլագրուայի վրձինի տակէն կը սահէին մէկ միւսի ետեւէն։ Անիկայ այն բանը կ'ընէ, ինչ որ կէօթէ իւր ձեռակերտ Ֆաուսթի համար կը վկայէ,—թէ «Ֆաուսթի ամէն մէկ նկարագիրն ես ինքս ստեղծեցի, բայց նա կը գերազանցէ զիս անոնց ամէն մէկին մէկ մէկ ճաշակ տալով։» Իւր հակառակորդներն անդամ կը վկայեն թէ,— Տըլագրուա նկարչական արհեստին մէջ խանդալից բանաստեղծ մ'է։ Տ-Ը-Բ-Ա և Դ-Ը-Լ-Ա նոյնանիշ կ'ընդունին։ Նա կը վերածէ այս արհեստ և կը բարեկորոգէ։ Այս հեղինակն ինքն է, որ առաջին անգամ լինելով նկարչական գիտութեան մէջ կը մտցնէ բնութիւնը գծել, օդերեւութական ամէն երեւոյթ իրենց յատուկ գոյներով պատուաւոր վրայ պատկերացնել—մինչեւ մինչեւ իրեն օր տակուին հին մեթոտի նկարչութիւնն ակնդեցիի չորս պատերէն դուրս չէր ելներ—մթնոլորտը նկարել ալն, նն։ Եթէ այդ վերանորոգող ոյժը չի լինէր, մեր դարը Գլօտ Մոնէ և Գամիլ Բիսարօ չպիտի ունենար։ Վերջապէս Տըլագրուա նկարիչի հետ մէկտեղ մը լամաղեցի մ'է։ Մեծ մարդերի—որոնց նման աշխարհք հատով կը ծնի—տխուր բոպէներն ունի միշտ, որոնք շատ բան տեսած են և զգացած, երկար ապրած են, երկար խորհած և երկար երգած։ «Մեր դարու պատմութիւնը, կը դրէ իւր բարեկամներէն մէկին, տարարաղդ նկարիչների երկար շարք մը կը ներկայէ մեզ։ Կոմս Կրօս, իմ յարգելի մրցակից, որին ոչինչ չէր պականեր, վերջ ի վերջոյ ճահիճի մը մէջ կը մեռնի։ Լէօբօլտ Ռօպէրթ, զոր պաշտեցին, իւր թշուառութիւններին չկրնալով տանել ինքզինք մորթեց։ Անոնք որ ինքզինքնին չեն լքեր, ժողովուրդն է որ կը լքէ զիրենք։ Մոռացկոտութիւն և անտարբերութիւն մեր աչքի առաջն է միշտ և գմեզ կ'ըսպանէ։» Այսպէս Տըլագրուա, մեր դարի նշանաւորագոյն նկարիչներէն մին, կը մարի իւր ցնցոտիներին մէջ հեռի իւր ազգականներէն և իւր պառաւ սպասուհիի դիրկին մէջ։ Այսօր հոկտ. 5ին կէսօրէն ետք ժամ 3ին հանդիսաւոր կերպով կատարուեցաւ իւր արձանի բացման մեծ արարողութիւնը Լիւքսանպուրկի պարտիզին մէջ։ Հասարակաց Կրթութեան Նախարարը պերճախօս լիզուով մը դրուատեց նրչանաւոր նկարչին անհամեմատ յատկութիւններն։ Արարողութեան սկիզբէն մինչեւ վերջ զինուորական նուագածուների ընտիր խումբ մը նուագեց անընդհատ։ Բարիզի ամբոխն հոն մղած էր հետաքրքրութեան հոլը։ Ուր որ մի ցոյց կայ, մի ներկայացում, մի արկած ալն, Բարիզի ամբոխն հոն է։ Հանդէսը կ'աւարտի, ոչ ոք չմնար, միայն Տըլագրուան կը մնայ տնկուած հոն։ ժողովուրդը մոռցաւ իւր մէկ ժամ առաջ այնչափ եռանդագին կերպով պաշտած մարդն, այսպէս նա կը մոռնայ ամեն մեծ մարդիկ և հանճարներ։

* *

Դրական պատառ մ'ալ Սարա-Պէրնարի կեանքէն։ Երկրագնդի վրայ նը մանը չունեցող դերասանուհի մ'է, կը յայտնէ խսկոյն ամեն մարդ—լինի Փըրանսացի եւ ուրիշ—երբ խօսք կը բացուի վրան։ Սարսէ, որ իւր ժ-ՄՆԱԿ-էր-ՈՒԹ-ՆԵՐ վերնագրով յօդուածներով և ուրիշ գրուածներով առաջնակարգ գրողներէն մէկն է, կը գրէր մի օր թէ, ֆրանսական ինչպէս նաեւ օտար թատերգութիւններ, Սարա-Պէրնարի նման թատերգակ դերասանուհի մը ունեցած չեն եւ չպիտի ունենան։ Միայնակ դերասանուհի չէ նա, այլ նաեւ թատերգակ, գրագէտ և քննադատ։ Ժամանակ եւ տեղ չեն ներեր երկար դրել իրեն մասին, միայն դէպք մը պիտի պատմեմ, զոր հրատարակեցին Բարիզի բոլոր լրագիրներ, եւ որ թատերասէր ժողովուրդ շատը յուզեց։ Սարա-Պէրնար Բօրթ-Սէն-Մարդէն թատրոնին մէջ կդեպատրայի ներկայացումն պիտի տայ ամէն երեկոյ։ Անցեալ օրերէն մէկին մէջ՝ երբ թատրի վրայ փոքր կը կատարեն՝ իրեն պաշտոնակից կարնիէ իրրեւ թէ կը յանդգնի ապտակ մը զարնել իրեն, գայրացած լինելով մի կծու նկատողութեան վրայ, զոր Սարա-Պէրնար կ'ուղղէ իւր պաշտոնակցին։ Այս անմայրուշ դէպքին վրայ իրրեւ թէ Սարտու ալ վիրաւորուած լինելով իսկոյն կը մեկնի և կ'երդնու այլ եւս ոտք չկոխել հոն։ Սարտու ծանօթ է հասարակութեան իւր թատերգական գրուածներով և հեղինակն է կդ-ԷՊ-ՊՇ-ՅՆ, ներկայացուելիք խաղին։ Այս լուրը ժողովուրդի մէջ կը տարածուի չուտով, զանազան լրագրութիւններներկայացուցիչ կը զրկեն Սարա-Պէրնարի քով, ճիշդ տեղեկութիւններ առնելու տարածուած լուրի մասին։ Սարա-Պէրնար ոգեւորեցաւ պատմութիւնը գաղտնի կը պահէ, և երկմիտ ժողովուրդը կը հանդարտի։ Ուրիշ անգամ երբ առիթ ունենամ, իրեն թատերական և գրական հանճարին վրայ երկար կը գրեմ։ ՍԻՄՈՆ ՅՈՎՀԱՆԵԱՆ

ՆՈՐ ԸՆԹԵՐՑՈՂՍ

Ստորագրեալս պատիւ ունի ներկայիս ծանուցանել իր բազմաթիւ յաճախորդաց թէ Եւրոպայի հռչակաւոր գործարաններէն այն ինչ բերել տուած է նոր և վերջին կատարելագործութեան համեմատ մեքենայներ, ժամանակիս պահանջմանց ըստ ամենայնի յարմար, որոնցմով կարելի է ամէն չափով և ձեւով լուսանկարներ արտադրել ի կատարեալ գոհունակութիւն ամենէն դժուարահաճ յաճախորդաց։

Մեր բազմաթիւ բարեկամք կարող են համոզուիլ մեր ըսածներուն պարզ այցելութեամբ ի մեր գործատուն, ուր կարող պիտի լինին ունենալ գիւրամատչելի գներով ընտրիլ և ամենամաքուր լուսանկարներ։ Ստորագրեալս միշտ անձամբ կը հանդէ լուսանկարներն առանց երկ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

2

ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՆ ԵՒ ՄԷՐԻԿԷՆԹԱՑԻ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 10,075,212
ՀԱՍՈՅԹ 1889 ՏԱՐԻՈՅ 2,170,355

ՆՈՐԹՀԸՆ ԷՋՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,781,300
ՀԱՍՈՅԹ 1889 ՏԱՐԻՈՅ 989,400

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար վճարեալ ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուժած գումարին 20,000,000 *Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։*

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼԻՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000 — **ՄԱՐԻԹԱՅՄ.** — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 102,345

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ չոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամագրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գտնուած թիւ 22 և 22 կ. սենեակներն, առ **ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ** *Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց*

ԻԼԷՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՖԷՐԻ

Սէլանիք վէ Գոսովա ֆբրգալէրի իչուն ալընաճագ Լիվատիչ վէ Պաղարկեահ նէվինանէն եուն չօրապ, չիֆթ գէրգ տօգուզ պին ալթը եիւզ.

Պիր սէնէտէ էլպիսէ անպարբնա լիւզումը օլան մրգտար ալընմագ իւզրէ տիւզ վէ պուզլը իւչ եալտրգլը սիմ քեազիպ գօրտօն, պէհէրի էլլի ալթը զուրուչ.

Միւպարեա օլունաճագ պալատէ մուրագամ իքի գալէմ էշեանընն պիր հաֆթա խիմամընտա գարբը վիրիլէճէկինանէն իմայա թալիպ օլանարքն մագամը Սէրաֆէրի լէվազիմաթ տարիբէսինէ կէլմէկէրի իլան օլունուր.

29 իւլուլ 1890 — 813
Նօ. 19 — 2—3

VICHY

ՎԻՇԻ

Ֆրանսա (գաւառ Ալիէի)

ԿԱՂՈՒԱԾ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

Վարչութիւն՝ փարիզ, 8, Պուլվար Մոնմարթր

ՀԱՆՔԱՋՐՈՅ ԵՂԱՆԱԿ

PASTILLES DIGESTIVES.—Այս չոքարները Վիշիի մէջ պարունակուած են Ջերմուկներէն եկած աղով, ախորժահամ են և ապահով դարման մ'են դիւրամարսութեան դէմ.

SELS de VICHY pour BAINS.—Այն անձանց համար որք չեն կրնար Վիշի երթալ. Կեդծէն զգուշանալու համար, սոյն դեղերու և շիշերու վրայ պահանջել ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ դրօշմը. Կը գտնուի Պոլսոյ բոլոր դեղագործաց քով. 596

ԴԵՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻՑ

Ցաքթոր Այէրի ջերմային հիւանդութեան, այս դեղն որ անխառն բաղադրութիւն մի է զուտ լուսեղինաց, է գառնահամ և ազդու կազդուրիչ ամէն տեսակ ֆիզիքական խանգարմանց, որ յառաջ կուգան ճաքճաքուտ վայրերու ջերմամ կլիմայից կամ ու ապականիչ օդերէն, որուն օգտակարութիւնն և ապաքինիչ ազդ յատկութիւնն եղաշխարհալ է նորա անհամար արգեանցը ազդ գիտութեամբն։ Այս ֆիզիքական խանգարումներն յառաջ կուգան օդին մէջ լողացող թունաւոր անվէրմարելի նիւթոց միջոցաւ, որք մարդերէն անցնելով կը մտնեն արեան մէջ, կը խանգարեն լեարդն, և յառաջ կը բերեն տեսակ տեսակ ջերմեր և տենդեր, և արեան թունաւորումն. որոց ասանունները արուած է ջերմն և տարուբա, թագաց ջերմ, պարբերական ջերմն, ընդհատեալ ջերմն մաղձային տենդ և հրատապ տենդեր։

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղեր ուր մեռելոցան ապականեալ և թունաւորեալ է ճանիներէն կամ ճաքճաքուտ վայրերէ բուրեալ մահաբեր նիւթերով, կամ բաց աղբանոցներէ և այլաններու ծակոտիներէն եկած թունաւոր կազերով, զոր մարդիկ կը ծծեն ընշառութեամբ։

Այէրի ջերմի ու տենդից դեղը կը ջնջէ այդ դուռնաւոր նիւթոց կամ կազերու ազդեցութիւնն և գուրս կը վանէ զայն մարմնոյն մէջէն, որպ գործածութիւնն առաւելապէս անվտանգ և անվնաս է և օգուտն ազդ, միայն թէ տրուած հրահանգից համեմատ գործածուի։ Ամ ծախսի Մինասեան և ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Գալաթիա Կ. Պոլսոյ. 30

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՑԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒԵԱՆ
Ն. ԲԱՐԻՂ ԵՒ ԸՆԿ.

Մ-ուրլէ-ոյ Ա Բ-ոնէյ դ-ուքս կանոնաւորապէս բանաց

Սամսոն, Տրապիզոն և Պաֆուտ երթալիք յառաջիկայ չոգենաւն է Մէրսինայ որ հոկտ. 4ին Մարսիլիայէն և հոկտ. 23ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի.

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,
Ա. կարգ 250 ֆրանք
Բ. » 178 »

Ո-ուղղէ Ա-ուրէ ուվ-ուս-ուրիւն

Նաւուղղէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՄՈԹԷ ԲԸՊՈՒԼ
Թիւ 17-18 Քիւչիւք Մէյլէք
Մոմճանէ փողոց, Թիւ 14

21

Ա. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ն ՊՐԻՆՏԻՆԳ ԼԻԹՈՐ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՀՈՏԱԼԷՏ ՆԻՒԹԵՐ

ՔՐԱՌՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ, 117, ՆԻՒ ՊՈՆՏ ՍԹՐ. ԼՈՆՏՈՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ

ԼԷ ՅՈՒԱՅՕ ՏԸ ԼԱ ԳԱՒԻՈՆ, Նոր ոգեաղէլի հոտ
ՔՐԱՊ ԷՖԷԼ ՊԼՈՍՈՒՄՈ, վարդի խնձորենւոյ ծաղիկք
ՋԱՐԻՆԱ, Ուսական գոգանոյշ հոտ
ՀՈՒԱՅԻ ԼԻԼԱՔ, ճերմակ եղեսնաի
ԳՈՒԻԼՈՒՕՍԻՍ, Նարեկուկ
ԲԱՑՄՈ ՎԻՈԼԷԻԹ, Հեշտաբոյր
ԱՍՖՈՏԷԼ, ՕՐՖԻՏԻԱ, ՁԻԹՈ, ևն.
ՀՈՒԱՅՅՕ ԷԼԻՈԴՐՈՒ

ԷՍ. ՊՈՒՔԷ
ՅՈՒԹԻ ԳԼԸՊ
ՕՐՍՈՒԶՆԱՔՈ
ՎԻՊԷԴ
ԻԼԱՆԿԻՎԼԱՆԿ
ՄԻԼՖԼԷՕՌ
ՃԵՐՄԱԿ ՎԱՐԴ ևԸ.

«Քրապ էֆէլ Պլոսսմոյի առթիւ, Լոնտոնի Քառուրդ լրագիրը կ'գրէ. «Եղանակին ամէնէն նորելուկ հոտերէն գերազանց կը համարուիք Քրապ էֆէլ Պլոսսոմը, Լոնտոնի Քառուռն ընկերութեան. կը ծախսուի թագի ձեւով խիցեր ունեցող շիշերու մէջ։ Միւս բոլոր տեսակները կեղծ են.

ԼԱՎԱՆՏԸՐ ՍՈԼԴ, անգլիական տարբ լավանատոյով — «Վայելուչ նորելուկ արդուզարդի սեղանի համար. Լավանատոյի գերընտիր անուշահոտութիւն. եթէ շիշը մէկ քանի վայրկ ան բաց թողուս, սենեակին օդը կը մաքրուի և կը զովանայ։» Այսպէս կ'ըսէ Լոնտոնի «Տիկնանց Լրագիրը». Գերազանց պայման մըն է ընդդէմ գլխու ցաւերու, հարբուխի և ն։ Կը ծախսուի թագի ձեւով խիցեր ունեցող կանաչ շշերու մէջ։ Միւս բոլոր տեսակները կեղծ են։

ՕԹԱԼԻՆ փոշի։ Տիկին Ամելինա Բաղդի կը գրէ. «Գոհութեամբ կ'ըսեմ թէ ձեր Օթալինը շատ գերազանց կը գտնեմ. մանթին վրայ կը թողու շատ հաճելի տպաւորութիւն մը. ԱՄԵԼԻՆԱ ԲԱՂԴԻ»։

ՆՈՒՐԲ ՕՃԱՌՆԵՐ վարդի խնձորի ծաղիկներով Սափոն Զարբինա, Սաւոն Լիլա Պլան, Սաւոն Ռոզ Անկլէզ, վիոլէդ անկլէզ։ Անգլիական Քոլոնեի ջուր, Անգլիական լավանդայի ջուր, Գոլա Փրէմ և այլն։

Մեծաքանակ և փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ եւ Պուլկարիոյ Ներկայացուցչին քով. Մ. ԷՄՄԱՒԷՆՏ ԳԱՌՃԻԱՆԱ
Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վլյվլատա. պահականոցին քով կայսրան Թրամուէյից, 95 և 67 — 106

ՍԱԼԻՀ ՍԸՏԳԸ

ՊԱՒԻՍ, ՍՈՒԼԹԱՆ ՊԱՑԱԶԻՏ, ՕԹՃՈՒԼԱՐ ՊԱՇՐ ԹԻՒ 61

Արանց, կանանց և տղայոց համար ամէն կարգի գեղեցիկ ու դիմացկուն կոշիկներ կը պատրաստուին Ֆրանսական առաջնակարգ ապրանքներէ։ Այս խանութը դիմող յաճախորդք մեծապէս գոհ պիտի լինին մանաւանդ գներու աժանութենէն։ 2 թիւէն 4 թիւ կոշիկներու կարով պատրաստուածները հինգ ղրշ աւելի պիտի ըլլան փայտէ գամով պատրաստուածներէն։ 4 թիւէն 6 թիւի համար 5 ղրշի յաւելում մը պիտի ըլլայ այդ տարբերութեան վրայ։

Ղրշ.	տեսակ	Ղրշ.	տեսակ
85	ամէն տեսակ կարով պօթին կալոշ	33	կնոջ մուճակ
52	սկարբին կարով	40	պալատական կալոշ
140	կալոշով մոկ կարով	70	կնոջ համար պօթին կալոշ
65	պօթին կարով	45	16 թիւէն մինչ 21 թիւ պօթին կալոշ տղայոց համար
80	մէստ կալոշ գամով		
140	ամէն տեսակ մոկ	150	թէլթին և ուղտի մորթէ մոկ
160	փայտուն մորթէ մոկ		

Տայոց յատուկ կոշիկներու 21 թիւէն վեր եղածներուն համար հինգ ղրշի յաւելում մը պիտի ըլլայ։ Յատկապէս յանձնարարուած կոշիկներու համար կրբիրին տասը յաւելում մը պիտի ըլլայ այս գնոյն վրայ։ 113 24—24

ԱՅՒՐԻ ՋՈՒԹԻՒՆ—ԱՅԺ—ԿՈՐՈՎ

ՅՈՍՖՈՏԻՆ ՏՈՔԹՈՐ ԼԱԼՈՒԻ—Վերջին գտած և հինգ տարուան մէջ ապացուցուած է թէ այս գեղը ՅՈՍՖՈՐԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ԴԱՐՄԱՆն է որ մինչեւ ցայդ գտնուած է, կատարելապէս բուսնելու համար ուղղի հիւանդութիւններն, անդամալուծութիւն, քնաստութիւն, զառանցանք, առանական կարողութեան վազնչան կորուստ, եւ առանական ոյժերու կորստէն յառաջեկած ամէն գործարանական խանգարում։

Կը բուսնէ գժուարամարսութիւնը, ջղային եւ արեան հիւանդութիւնները, լեարդի եւ երիկամնոց հիւանդութիւններն, արեան չքնաղի բոլոր խանգարումները. ընդհանուր հիւանդութիւնն եւ ապառամ մը։ Կը կասեցուցնէ կենդանական ոյժերու սուսկ կորուստը յառաջեկած է ուեւ է պատճառէ։

Ջղային տկարութեան եւ սուր հետեւանաց մէջ այս գեղին ազդեցութիւնն անմիջական եւ մեծագոյն է Մեկնաբանութեան զգացումներն եւ ախտանիշք կ'անհետանան ճշմարտապէս հրաշալի արագութեամբ մը։

ՏՈՔԹՈՐ ԼԱԼՈՒԻ ՅՈՍՖՈՏԻՆԸՆ ջղային հիւթ եւ ուղեղային գոյացութիւն կ'ստեղծէ, արեան մէջ մուծանելով կենդանական եւ էլեկտրական տարրը, փոփոխ, որ ուղեղին կեդրոնական ճշմարիտ գոյացութիւնն է։ Առնական կորովը կը կենդանացուցէ մարդկային ամբողջ գրութեան մէջ, մարմնոյն եւ մտքին տալով հաւասարակշիռ եւ առոյգ առողջութիւն մը, այնպէս որ կարելի է բոլոր պարտականութիւնները կատարել վստահութեամբ եւ գոհունակութեամբ։ Ախորժահամ է, կը զով եւ կը մոռցնէ սրտին եւ նոր առուգութիւն ի գալ ուղեղին, ջղային գրութեան եւ մկանանց։ Իւր վերանորոգիչ ազդեցութիւնը կը տեսնուի գործածուած առաջին օրէն իսկ, ջղային գրութեան եւ մտաւորական կարողութեանց նշանաւոր յաւելումն եւ բարօրութեան զգացումն մը դիր վարձութիւնն հիւանդը չատուց ի վեր։ Էր։ Մարդոյութիւնը վերանորոգուած է։ Ախորժակը հրաշալի կերպով կ'աւելնայ։ Ազեաց պաշտօնը կանոնաւորապէս կը կատարուի։ Քունը կը լցնի հանգարտ եւ կազդարիչ։ Դեմքը կ'ակսի լենալ, շրթունքը կը գունաւորին, աչերը շողուն կը լինին, մարմնոյ պայծառ եւ առոյգ գոյն մը կ'առնուն, մտքերը դիտ կ'ստանան։

Զգուշացէք ստոր նմանութիւններն։ Տոքթոր Լալորի ճշմարիտ Ֆոսֆոտինը պարունակեալ է մեծ չիշերուն մէջ որը բրիտանական կառավարութեան գրասենը ու բանեալով Dr. Lalors' Phosphodyne, London, England բան փարագրուած։ Այս գեղին ունեցած յաջողութիւնն յառաջ բերած ապազամիս վատանգաւոր եւ վնասակար կեղծել։

Մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ եւ Պուլկարիոյ Ներկայացուցչին քով,
601 — Մ. ԷՄՄԱՒԷՆՏ ԳԱՌՃԻԱՆԱ
Ընդհանուր Ընդհանուր մթերանոց, Վլյվլատա. պահականոցին քով, կայսրան Թրամուէյից, 95 եւ 67.

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
Լէվերբուլ և Մէնչեսթրոյ Դիզ-ոյ բանաց
ՇՐՋԱՆՈՒԹԻՒՆ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քանոբուս	4200	Ոիֆիքս	3000
Ֆէրա	4000	Ասպրիա	3000
Օսմանիի	4000	Նէրթիա	3000
Մէսոպոտամիա	3250	Ռէբա	3000
Թիպս	3250	Լոգիա	800
Մակասլա	3250	Օլինա	800
Մարիսթիա	3250	Ոնսել	700

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕՎ և ԸՆԿ. Ուիթոլ խան
ՃԷՄՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
9 — 31, Ճէյմս Սդրիդ Լիվերբուլ.

COMP RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՆԱՒԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՈՒՐԻ

Շաբթուան երեքեւեկութիւնք

Օր	հոկտ.	Ժ. Ր.	Ե.	Երթ-ալ	տեղը	չոգենաւ
Բշ.	1 13		Եր.	Օտեսա		
Գշ.	2 14		5 Եր.	Աէքսանդրիա		
Դշ.	3 15		10 Ա.	Ոնտոյլա		
Եշ.	4 16		2 Եր.	Սեվաստոպոլ		

Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ Գործակալութիւնն Ռուսական ընկերութեան ի Քիրլեմ Գաբու։ 26

Բոցի կէր-կէ օրերէն) Եր-ուգոյան եղէր-էն կամ-ուրջ չէնող շոգենաւոց Ե-ՐԻԼ-ԵԿ-ՐԻԼՆԵՐ։

12 45	Եէնիմ. Մէզոպ. Պէոյ. Թարոպ. Եէնիք. Պէյաճ. Ր. Հիսար (Ամենաբաւ գիւղի շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի)	38
1 —	Ր. Ա. Գավազ Մէզոպ. Պէոյ. Թարոպ. Պէյդօղ մինչև Գանտիլի [Գանտ շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի. ուր. օրերը Վանիք. Զէնկ Պէյլ Գեղ Պէչիր]	37
1 30	Եէնիմ. Մէզոպ. Պէոյիւք. Թարոպ. Եէնիքէրդ Սթէն. Միրկ. (Ամենաբաւ գիւղի շոգ. ին հետ պիտի հաղորդակցի)	38
2 15	Եէնիմ. Մէզոպ. Պէոյիւք. Թարոպ. Եէնիք. Պէշիք (Եէնիգիւղի շոգ. ին հետ պիտի հաղորդակցի ուրբաթերը մինչև Պէպէք պիտի հանգիստ)	17
2 50	Եէնիք Սթէն. Միրկէն Պոյճ. Ր. Հիսար Պէպէք Ամնվ. Գուրբ Օրթ. Պէշիքթ. (բացի ուրբաթէ)	21
2 45	Ր. Ա. Գավազ Եէնիմ Մէզոպ. Պէոյիւք. Թարոպ. Պէյդօղ Ր. Պաշեն Զուպ. Գանլըճա Ա. Հիսար Գանտիլ. Պէշիքթ. (ուրբաթ օրը ժամ 2 45ին Մէսաբ. էն պիտի մեկնի) Վանիք. Զէնկ. Պէյլէր. Գուրգ.	20
3 15	Եէնիմ. Մէզոպ. Պէոյ. Թարոպ. Եէնիք. Սթէն. Միրկ. Պոյճ. Ր. Հիսար Պէպէք (Պէպէքի շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի) ուրբաթերը Ամնվ. Գուրբ. Օրթ. Պէշիք	28
4 30	Եէնիմ. Մէզոպ. Պէոյիւք. Թարոպ. Եէնիք. Սթէն. Միրկ. Պոյճ. Ր. Հիսար Պէպէք Ամնվ. Գուրբ. Օրթ. Պէշիք	33
5 45	Եէնիմ Մէզոպ. Պէոյիւք. Թարոպ. Եէնիք. Սթէն. Միրկ. Պոյճ. Ր. Հիսար. Պէպէք Ամնվ Գուրբ. Օրթ. Պէշիք	22
7 —	Եէնիմ. Մէզոպ. Պէոյիւք. Թարոպ. Պէյդօղ Բաշեղ. Եէնիք. Զուպ. Գանլըճ. Միրկ. Ա. Հիսար Գանտ. Ամնվ. Զէնկ. Պէյլէր. Օրթաք. Գուգ. Պէշիք. Իսկ.	6
8 5	Ա. և Ր. Գավազ Եէնիմ Մէզոպ. Պէոյ. Թարոպ. Եէնիք. Սթէն Միրկ. Ր. Հիսար Պէպէք Ամնվ. Գուրբ. Օրթ. Պէշիք	17
10 —	Մէզոպ. Պէոյ. Թարոպ. Եէնիք. Միրկ. Ր. Հիսար Ամնվ. Օրթաք. Պէշ.	34

Աքնավ-ոգիլ-ոյն կամ-ուրջ չէնող շոգենաւոյ

12 35	Եէնիք. Սթէն. Միրկէն Պոյճ. Ր. Հիսար Պէպէք Ամնվ. Գուրբ. Օրթ. Պէշիք	22
12 30	Ր. Հիսար Պէպէք Ամնվ. Գուրբ. Օրթ. Պէշիքթ.	2
1 —	Պէպէք Ամնվ. Գուրբ. Օրթ. Պէշիք	22
1 35	Ր. Հիսար Պէպէք Ամնվ. Գուրբ. Օրթ. Պէշիքթաշ Պաղ.	6
2 15	Միրկ. Պոյճ. Ր. Հիսար Պէպէք Ամնվ. Գուրբ. Օրթաքեղ Պէշիքթաշ	23
2 45	Պէպէք Ամնվ. Գուրբ. Օրթաք. Պէշիք.	2
3 15	Պէպէք Ամնվ. Գուրբ. Օրթ. Պէշ.	21
3 45	Պէպէք Ամնվ. Գուրբ. Օրթ. Պէշիք. Գաղ.	23
4 15	Պէպէք Ամնվ. Գուրբ. Օրթաք. Պէշ. (Բացի ուրբաթէ)	2
10 —	Միրկէօն Զէնկ. ուզղ. կմրջ. բացի ուրբ.	38
11 10	Պէպէքէն ուղղակի կամուրջ ուրբաթ օրերը Ր. Ա. Հիսարէն	6

Աղիա-ն եղէր-էն կամ-ուրջ չէնող շոգենաւ

12 30	Պէյդօղ Բաշեղ. Զուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. (Գանտլ. պիտի հղրգիցի.)	23
12 30	Պէպէք Գանտ. Վանիք. Զէնկ. Պէ ՛ Ս. Գուգ. Պէշիքթաշ	28
1 25	Գանտ. Վանիք. Զէնկէլ. Պէյլէր. Գուգ. Իսկ.	34
1 35	Պէյդօղ Բաշեղ. Զուպուգ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտլ. (Գանտլ. պիտի հղրգ. (Ուրբաթ օրերը Վան. Զէնկ. Պէ ՛ Ս. Գուգ. Պէշիք.)	37
2 45	Պէյդօղէն Եէնիգիւղ ամսի եւ բարձրան ելեր մինչև Պէշիք. (բացի ուրբաթէ)	21
2 25	Գանտ. Վանիք. Զէնկէլ. Պէյլէր Գուգ. Պէշիք. (Բացի ուրբաթէ)	22
3 20	Գանտ. Վանիք. Զէնկէլ. Պէյլէրդ. Գուգ. Պէշիքթաշ (Բացի ուրբաթէ)	34
3 30	Պէյդ. Բաշեղ. Զուպուգ. Գանլըճ. Ա. Հիսար Գանտլ. Պէշիք (ուրբթ. 3 45ին Վանիք. Զէնկ. Պէ ՛ Ս. Գուգ.	20
4 15	Գանտլ. Վանիք. Զէնկէլ. Պէյլէր. Գուգ. Իսկիւսար (բացի ուրբաթէ)	33
4 0	Պէյդօղ Բաշեղ. Զուպ. Գանլըճա Ա. Հիսար Գանտլ. Վանիք. Զէնկ. Պէ ՛ Ս. Գուգ. Պէշիկ. (ուրբաթ օրը ժամ 4·30ին Մէսաբ. էն մեկնելով Պէպէք. և Թարապիա պիտի հանգիստ)	37
7 —	Միրկ. Ր. Ա. Հիսար Գանտ. Ամնվ. Զէնկ. Պէ ՛ Ս. Օրթ. Գուգ. Պէշիք. Իսկ.	21
9 5	Պէպէքիւք Թարապիա Պէյդ. Բաշեղ. Զուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ Վանիկ Զէնկ. Պէ ՛ Ս. Գուգ. Իսկիւսար	20
9 3	Պէյդօղէն ուղ կամրջ. (բացի ուրբաթէ)	28
10 20	Գանտլ. ուղ. կամրջ.	23
11 —	Գուգ. էն ուղղակի կամուրջ (Բացի Ուրբաթէ)	22
10 50	Զէնկ. ուղղ. կամրջ. ուրբաթերը 10 30ին	2

(Բոցի կէր-կէ օրերէն) կամ-ուրջէն Եր-ուգոյան եղէր-էն Երիլ-եկ-ուղղ. չէնող ծառերը

1 40	Պէշիքթաշ Օրթաք. Գուրբ. Աքնավա. Ր. Հիսար Պոյճաք. Եէնիք. Թարպ. Պէյ. Մէզոպ. Եէնիմ.	28
2 45	Պէշիք. Օրթաք. Գուբ. Աքնավաբ. Պէպէք Ր. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարպ. Պէյ. Մէզոբոպ. Եէնիմ.	33
3 —	Գաղաթ. Իսկ. Պէշիք. Գուբգ. Օրթ. Պէյլէր. Զէնկէլ. Ամնվ. Գանտիլ. Ա. և Ր. Հիսար Գանլրճ. Միրկ. Սթէնք. Բաշեղ. Պէյդ. Թարպ. Պէյ. Մէզ. Եէնիմնամալէ	6
4 —	Պէշիք Օրթ. Գրբ. Աքնվ. Պէպէք Ր. Հիսար Պոյճ Սթէնէնա Եէնիք. Թարպ. Պէոյ. Մէզոբ. Եէնիմ.	22
5 —	Իսկ. Պէշիք. Գուգ. Օրթաք. Պէյլ. Զէնկ. Ամնվ. Գանտ. Ա. և Ր. Հիսար Գանլ. Զուպ. Միրկ.	21
6 —	Գաղաթ. Պէշիք. Օրթաք. Գուբգ. Ամնվ. Պէպէք. Ր. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Պէյդօղ Բաղաց. Պ. Իսար Մէզոբ. Եէնիմ. և Գավազներ	17
7 —	Պէշիք. Իսկ. Գուգ. Պէյլ. Զէնկ. Ամնվ. Գանտիլ. Ր. Հիսար Պոյճ. Գանլ. Եէնիք. Պէյդօղ Թարպ. Պէյլիք.	20
8 30	Պէշիք. Օրթ. Աքնավ. Պէպ. Ր. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարպ. Մէզոբ. Պէյ.	34
9 20	Պէշիք. Օրթաք Գուբէ Աքնավ Պէպէք Ր. Հիսար Միրկ. (ուրբաթերը Զէնկ. Թարպ. Պէյիւք. Մէզաբ.	38
10 10	Եէնիք. Թարպ. Պէյք. Մէզպ. Եէնիմ. Ուրբաթերը Ր. Հիսար Միրկէն	37
10 5	Պէշիք. Օրթ. Գուբ. Աքնվ. Պէպէք Ր. Հիսար Պոյճ. Միրկ. Սթէնք. Եէնիք. Թարպ. Պէյ. Մէզոբ. Եէնիմ. (բացի ուրբաթէ)	21
10 45	Ր. Հիսար Պոյճ. Միրկ. Սթէնք. Եէնիք. Թարպ. Պէոյիւքաբէ. Մէզոբ. Եէնիմ (ուրբաթերը Օրթ ապիւզ)	17
11 20	Եէնիք. Թարպ. Պէյ. Մէզպ. Եէնիմ	38
11 35	Պէպէք Ր. Հիսար Պոյճ. Միրկ. Սթէնք. Եէնիք. (ուրբաթերը Պէշիքթաշ)	22

Կամ-ուրջէն Աքնավ-ոգիլ-ոյ Եր-ուգոյան եղէր-էն Երիլ-եկ-ուղ. չէնող ծառերը

1 5	Ուղղակի Միրկէօն	23
2 5	Ուղղակի Պէպէք	
3 15	Ուղղակի Պէպէք	23
3 45	Ուղղակի Պէպէք (բացի ուրբաթէ)	2
10 10	Պէշիք. Օրթ. Գուբուչ. Աքնավ. Պէպէք (Ուրբաթի օրերը 10 15ին և Ր. Հիսար Վանտիր Եէնիգ շոգ. հետ պիտի հանգ.)	6
11 20	Գաղ. Պէշիք. Օրթ. Գուբ. Աքնավ. Պէպէք Ր. Հիսար. Պէյլ. Զէնկ. Պէ ՛ Ս.	20
11 40	Պէշիք. Օրթ. Գուբուչ. Աքնվ. Պէպէք [Բացի ուրբաթէ]	2
12 —	Պէշիք. Օրթ. Գուբ. Աքնվա.	6

Կամ-ուրջէն Աքնավ-ոգիլ-ոյ Եր-ուգոյան եղէր-էն Երիլ-եկ-ուղ. չէնող ծառերը

1 45	Ուղղակի Գանտիլի (բացի ուրբաթէ)	22
2 50	Ուղղակի Զէնկ. Գանտլ. [Բացի ուրբաթէ]	34
3 —	Իսկ. Գուգ. Պէյլ. Զէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլ. Զուպ. Բաշեղ. Պէյդ. ուրբաթերը 2 30ին Գալլ. Թարպ. Պէպիւ. քարէ հանգիստ Մէզաբ. պիտի երթայ	37
3 40	Ուղղակի Գանտիլի (բացի ուրբաթէ)	38
8 15	Գուգ. Պէյ. Զէնկ. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլ. Զուպ. Բաշեղ. Պէյդօղ (Բացի ուրբ.)	23
9 25	Պէշիքթաշ. Գուգ. Գանտ. Պէյլէր. Զէնկէլ. Վանիք. Գանտիլ. (Գավազներ գայող շոգենաւ. ին հետ պիտի հաղորդակցի)	23
10 5	Գանտիլի Ա. Հիսար Գանլ. Զուպ. Բաշեղ. Պէյդ. Թարպ. Մէզաբոպ. Գավազներ [ուրբաթերը Պէյլէրդ]	33
10 10	Գաղ. Գուգ. Պէյլ. Զէնկ. ուրբաթերը 10ին միայն Գուգ. Զէնկ. պիտի հանգ.պի	2
10 40	Իսկ. Գաղ. (Բացի ուրբաթէ)	22
10 45	Պէշիքթաշ. Գուգ. Զէնկ. Պէյլէր. Զէնկէլ. Վան. Գանտ. Պէշիք (Ուրբաթի օրերը Իսկ.	28
11 15	Գանտիլ. Ա. Հիսար Գանլրճ. Զուպ. Բաշեղ. Պէյդօղ (ուրբաթ. Գուգ)	23
11 0	Գաղ. Գուգ. Պէյլ. Զէնկ. Վանիք.	34

Ամեն ուրբաթ առաւօտ երեքին քառորդ մնացած կամուրջին շոգենաւ մը ելլելով ուղղակի Պէպէք.

Ամեն ուրբաթ օր կամուրջէն ժամ չորսին շոգենաւ մը ելլելով Իսկ. Գուգ. Պէյլ. Զէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլ. Զուպ. Բաշեղ. Պէյդօղ Թարպ. Պէպիւ. Մէզպ. Հանգիստ ելլելով Եէնիմ. պիտի երթայ։

Ամեն ուրբաթ երեկոյ ասանուկէսին Եէնիմ. շոգենաւ մը ելլելով Մէզպ. Պէյդ. Թարպ. Պէյդօղ Բաշեղ. Զուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Զէնկ. Պէյլ. Գուգ. Իսկ. Հանգիստ ելլելով Կասապ. պիտի երթայ։

Դարձեալ ամեն ուրբաթ երեկոյ Մէզպ. էն ասան մէջէն շոգենաւ մը ելլելով Պէյդ. Թարպ. Պէյդ. Հանգիստ ելլելով կասապ. պիտի երթայ։

Առաւօտեան Եէնիմամալէէն ժամ 12ին և 1·30ին և կամ